

**ÖZEL EĞİTİM
MESLEK OKULU
SOSYAL HAYAT
DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI**

Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizliği/Otizmi Olan Öğrenciler İçin



T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI



T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

**ÖZEL EĞİTİM MESLEK
OKULU SOSYAL HAYAT
DERSİ ÖĞRETİM
PROGRAMI**

Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizliği/Otizmi Olan Öğrenciler İçin

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	5
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	6
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	6
a. Değerlerimiz	6
b. Yetkinlikler	7
ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	8
BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	9
SONUÇ	9

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	10
ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRETME YAKLAŞIMI	11
ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	12
ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULAMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	13

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	14
HEDEFLERİN YAPISI	17
HEDEF, HEDEF DAVRANIŞLAR VE AÇIKLAMALAR	18
DERS PLANI ÖRNEKLERİ	44

GİRİŞ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Millî Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları; öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri akademik bilgi, kavram ve becerileri kazanmalarını; bunları kullanarak kendilerini bireysel, sosyal, duygusal, kültürel, günlük yaşam, iş ve mesleki alanlarda geliştirebilmelerini; toplumda bilinçli üreten ve problem çözebilen bağımsız bireyler olabilmelerini hedefleyen bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Öğretim programları, tamamen bilgi aktarımından çok bireysel farklılıkları dikkate alan, beceri ve değer kazandırmayı amaçlayan, yalın ve anlaşılır bir şekilde hazırlanmıştır. Bu amaca uygun olarak programlarda hem farklı konu ve kademelerde sarmal bir yaklaşım benimsenerek tekrar eden hedef ve açıklamalara hem de bütüncül bir şekilde bir defada kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki grupta yer alan hedef ve açıklamalar; ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim süreci içinde hayatla ilişkileri kurulabilecek şekilde hazırlanmıştır. Bununla birlikte hazırlanan hedef ve açıklamalar; değerler, yetkinlikler ve beceriler bakımından bütüncül bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe sahiptir. Sonuç olarak öğretim programları anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayacak şekilde, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkisi kurulmuş, günlük hayatta değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünleştirilerek oluşturulmuştur.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları; 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları, Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri ve 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de yer alan Özel Eğitimin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır. Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve özel eğitim meslek okulu seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde; öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Özel eğitim meslek okulu eğitimini tamamlayan öğrencilerin okul öncesi, ilkokul ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle insanlarla etkileşim kurabilen, toplumsal kurallara uyum sağlayabilen, toplumsal yaşama katılım için çabalayan, yaşamlarını bağımsız olarak sürdürebilen bireyler olmalarını sağlamak "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi"nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda hayata ve bir mesleğe hazır, toplum hayatında üretime katkısı olan, millî ve manevi değerleri benimseyen bireyler olmalarını sağlamak

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı bireye değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlar kazandırmaktır. Değerler toplumun millî ve manevi kaynaklarından günümüze ulaşmış ve yarınlara aktarılacak öz mirastır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata aktarımıdır. Bu yönüyle değerler ve yetkinlikler; birbirinden ayrılmaz bir şekilde öğrenme, öğretme süreçleriyle kazandırılmaya çalışılan bilgi, beceri ve davranışlar ile birlikte ele alınarak programın perspektifini oluşturmaktadır.

a. Değerlerimiz

Değerler; bir sosyal grup veya toplumun varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak ve sürdürmek için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli olduğu kabul edilen ortak düşünce, amaç, temel ahlaki ilke ya da inançlardır. Değerler toplum ya da bireyler tarafından benimsenen, birleştirici olgulardır. Aynı zamanda değerler, toplumun sosyal ihtiyaçlarını karşıladığına ve bireylerin iyiliği için olduğuna inanılan ölçütlerdir. Değer eğitiminin temel amaçlarından biri de öğrencilerin sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik geliştirmelerini sağlamaktır. Değerler, insanın tutum ve davranışlarını biçimlendirmede önemli bir role sahiptir.

Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek eğitim sisteminin asli görevidir; eğitim-öğretim faaliyetleri yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma çerçevesindeki işlevini, öğretim programıyla yerine getirir. Öğretim programları; hedefler, içerik,

öğretim strateji ve yöntem teknikleri, öğrenme-öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, gibi eğitim öğretimin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Özel eğitim meslek okulu öğretim programlarında da bu anlayışla değerlerimiz; ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, özel eğitim meslek okulu öğretim programlarının her birinde gerçekleştirilmek üzere yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

b. Yetkinlikler

Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik yaşamlarında ve hatta ileri dönem iş yaşamlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazesi olan yetkinlikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) belirlenmiştir. Eğitim sistemimiz de yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. TYÇ'de ana dilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilimde/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade olmak üzere sekiz anahtar yetkinlik belirlenmiştir. Özel eğitim çerçevesinde yabancı dillerde iletişime ait yetkinlikler öğretim programlarında ele alınmamıştır. Öğretim programlarında yer alan yetkinlikler TYÇ'de aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır:

Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.

Matematiksel yetkinlik ve bilimde/teknolojide temel yetkinlikler: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi için matematik üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

Dijital yetkinlik: İş hayatı, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ve ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak

anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Bu yetkinlikler kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermekte olup bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini de kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin önemini takdiridir.

İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte, toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olma ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.

ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Değerlendirme, öğretme ve öğrenmenin etkililiğini belirlemek amacı ile yapılan, öğretimle ilgili verilerin toplanmasını ve yorumlanmasını içeren çok adımlı ve sistematik bir süreçtir. Öğrenme, öğretme ve planlamayı doğrudan etkileyen ve eğitim sisteminin temel öğelerinden biri olan değerlendirmeye öğretim programında önemli bir yer verilmiştir. Öğretim programlarında sürekli değerlendirme tüm öğrencilerin ilerleyişlerinin tespiti için önemlidir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Toplanan veriler sistematik olarak kaydedilmelidir. Öğretim öncesi, sırasında ve sonrasında yapılan tüm değerlendirmeler uygulanan öğretim konusunda yol gösterir. "Öğrenci nasıl öğrenmektedir?", "Ne tür ipuçlarına ihtiyaç duymaktadır?", "En fazla desteklenmesi gereken alan nedir?", "Ne tür öğretimsel uyarlamalara ihtiyacı bulunmaktadır?" gibi uygun ölçme değerlendirme süreçlerine yer verilerek bu tür sorulara cevap aranmalıdır.

Ölçme değerlendirme ilkelerinden aşağıdakilere dikkat edilmelidir:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, hedeflerin ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Ölçme değerlendirme yetersizliği olan öğrencinin bireysel özelliklerine göre biçimlendirilmelidir.
3. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara yol gösterir. Bu araç ve yöntemlerin uygulanmasında gerekli uygulama ilkeleri dikkate alınmalıdır.

BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde öğrencinin çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut ilgi ve birikimi dikkate alınarak, aralarındaki ilişki göz önünde bulundurularak ve bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine göre program düzenlenmiştir. Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylere ait gelişim özellikleri dikkate alınarak birtakım uygulamaların gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Gelişim, evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların hedeflerini gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir. Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilebilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan hedef ve hedef davranışların ön koşul ve ardışıklığı noktasında dikkate alınmış hem de kademeler düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Örneğin dil gelişimi bilişsel gelişimi etkiler ve bilişsel gelişimden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir hedefin gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Bireyler arası farklılık bir bireyin diğerlerinden birden fazla özelliği bakımından farklı olmasıdır. Tüm öğrenciler için bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda öğretim programları temel alınarak bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. BEP’te yer alacak olan hedeflerin belirlenmesinde, öğrenme öğretme sürecinin düzenlenmesinde ve başarının değerlendirilmesinde o öğrencinin hazır bulunuşluğu, bilişsel, sosyal ve bedensel özellikleri farklılaşabilir. Bu nedenle öğrenme öğretme süreci planlanırken öğrencilerin bireysel farklılıkları (mevcut performansları, hazır bulunuşluk düzeyleri, öğrenme stilleri ve ihtiyaçları, sosyokültürel farklılıkları vb.) göz önünde bulundurulmalıdır.

SONUÇ

Öğretim programlarını hazırlama sürecinde hangi işlemlerden ve aşamalardan geçildiği aşağıda sıralanmıştır:

- Farklı ülkelerin özel eğitim programları incelenmiştir.
- Yurt içinde ve yurt dışında öğretim ve programlar üzerine yapılan akademik çalışmalar taranmıştır.
- Başta anayasamız olmak üzere ilgili mevzuat, kalkınma planları, hükümet programları, şûra kararları, siyasi partilerin programları, sivil toplum kuruluşları ve sivil araştırma kurumları tarafından hazırlanan raporlar vb. dokümanlar analiz edilmiştir.
- Programın hedefleri ve yapısı Bakanlığımızın ilgili birimlerinden uzman personel, öğretmen ve akademisyenlerden oluşan çalışma gruplarınınca değerlendirilmiştir. Yapılan tespitler doğrultusunda öğretim programları hazırlanmıştır.

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Özel eğitim meslek okuluna devam eden öğrencilere yönelik geliştirilen Sosyal Hayat Dersi Öğretim Programı, öğrencilere toplum içinde bağımsız yaşam becerilerini kazandırmayı amaçlamaktadır. Kendisini ve çevresini tanıma, bilinçli, sağlıklı yaşama ve karar verme, toplumda doğru davranışlar sergileme, kendisi ve çevresi için riskli durumları/davranışlarını tanıma ve bunlardan kaçınma gibi becerileri içeren bir öğretim ortamı oluşturmaktadır. Öğretim programının öğrenme alanlarının içeriğinde yer alan hedef ve hedef davranışlar birbirleriyle ilişkili şekilde çalışılmak üzere bir bütün olarak ele alınmaktadır. Program, kendi içerisinde ilişkili olmasının yanı sıra, Matematik ve Türkçe dersi gibi diğer derslerle ilişkili ve birbirini tamamlayıcı olacak şekilde tasarlanmıştır.

Millî Eğitim Temel Kanunu'nda (1739 sayılı) ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri ile 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de ifade edilen Özel Eğitimin Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanan Özel Eğitim Meslek Okulu Sosyal Hayat Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerde ulaşılması beklenen amaçlar şunlardır:

1. Toplumsal ortamların gerektirdiği beceri, sorumluluk ve deneyimleri kazanmasını sağlamaktır.
2. Duygu ve davranışlarının farkında olup, bu duygu ve davranışları yönetme becerilerini kazanmasını sağlamaktır.
3. Kendinin ve kişisel haklarının farkında olması ve koruma bilincine sahip olmasını sağlamaktır.
4. Yaşadığı çevredeki olay ve durumların farkında olması ve güvenli yaşaması için gerekli sorumlulukları yerine getirme bilincini kazanmasını desteklemektir.
5. Sağlıklı yaşamak için gerekli becerilerin farkında olması; kendisi ve çevresi için bu becerileri planlı şekilde yerine getirebilmesini teşvik etmektir.

6. Ülkesinin ve çevresinin özelliklerini açıklayabilmesini, Atatürk'ün ülkemiz ve toplum için yaptığı yenilikleri örnekleyebilmesini sağlamaktır.
7. Üretime aktif katılabildiğini, bilinçli tüketici davranışlarını sergilemesini teşvik etmektir.
8. Zamanını kaliteli geçirmesini ve etkin kullanması için gerekli becerileri kazanmasını sağlamaktır.

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Bireylerin yaşamlarını sürdürebilmesi hem kendi gereksinimlerini hem de yaşadığı çevrenin beklentilerini karşılamaları için belli becerilere sahip olmaları gerekmektedir. Okul, özel eğitim ihtiyacı olan bireylere bu becerileri sistematik bir ortamda kazandırmayı hedeflemektedir. Sosyal Hayat dersi özel eğitim ihtiyacı olan bireylere yaşamlarını, toplum içerisinde bağımsız ve nitelikli olarak sürdürmelerini desteklemek için öğrenmeleri gereken birçok işlevsel beceriyi içinde barındırmaktadır.

Özel Eğitim Meslek Okulu Sosyal Hayat Dersi Öğretim Programı, öğrencilerin bireysel özellikleri ve gereksinimlerini dikkate almaktadır. Program hazırlanırken benimsenen öğrenme-öğretme yaklaşımları, öğrenme alanları ve hedefler; öğrencilerin kendi ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda, şu anda ve gelecekte, günlük yaşamlarında onları destekleyici işlevsel becerileri içerecek şekilde tasarlanmıştır.

Programda öğrencileri merkeze alan “öğrenci merkezli yaklaşım” ve konu öğretimini merkeze alan “konu merkezli yaklaşım” birlikte tercih edilmiş, eklettik bir yapı oluşturulmuştur. Öğrenci merkezli yaklaşım; farklı zamanda, türde ve hızda öğrenmeyi esas alarak öğrenciyi kendi ilgi, ihtiyaç ve yeterliklerine göre eğitmeyi amaçlamaktadır. Öğrenci merkezli eğitim ortamı öğrencinin öğrenmek için sorumluluk almasını kolaylaştırıcı ve gerçek dünya için gerekli öğrenme fırsatları sunmaya yardımcı olacak şekilde düzenlenmektedir. Öğrenci merkezli eğitimde öğrenmeyi öğrenmek temel alınarak bireyin kendi öğrenmesinin farkındalığını kazanması, bu farkındalık doğrultusunda öğrendiği bilgi ve becerilerin işlevselliğini keşfetmesi ve bilgi ve becerilerini yapılandırması beklenmektedir. Öğrenci merkezli eğitimde yöntem/teknik kullanımında çeşitlilik sağlanması gerekliliği vurgulanmaktadır. Konu merkezli yaklaşım da ise program dersler ve konular üzerine temellendirilmektedir. Bu yaklaşımda bilgiler, konular şeklinde planlanmakta, konular ise eğitim programının temelini oluşturmaktadır. Konu merkezli yaklaşım, programın kendi içerisinde ve diğer programlardaki ortak ya da benzer konuların tespit edilerek bunların eş zamanlı işlenmesine imkân yaratmaktadır. Program, eğitimi yaşamla bütünleşik olarak benimsemesi, uygulamaya ağırlık vermesi bakımından pragmatist felsefe; kişisel ve sosyal yaşamı geliştirmek, toplumu yeniden yapılandırmak ve geliştirmek için bireyi esas alması bakımından ise eğitim felsefelerinden ilerlemecilik ile örtüşmektedir.

Öğretim programına temel olan öğrenme yaklaşımları uygulamalı davranış analizi, sosyal öğrenme ve bilişsel öğrenme kuramıdır. Uygulamalı davranış analizi; bireyin davranışlarında toplumsal olarak önemli bir gelişim sağlanması için çevrenin düzenlenmesi, uygulama ve değerlendirmenin yapılması şeklinde tanımlanmaktadır. Sosyal öğrenme kuramı; bireylerin nasıl öğrendiğine dikkat çeken, kişileri gözlemleyerek çevreden öğrenme veya toplum içinde ve toplum için öğrenme olarak da tanımlanmaktadır. Bilişsel öğrenme kuramı; öğrenmenin, kişinin kendi öğrenme biçimlerinin farkında olmasına, öğrenmelerini kontrol etmesine ve yönlendirmesine bağlı olduğunu belirtmektedir. Programda öğrencilerin Sosyal Hayat becerilerini kazanmalarını destekleyici bu üç kuram temelinde çeşitli öğretim yöntemleri ele alınmaktadır.

Program kapsamında, öğrencilerin sosyal hayat dersinde yer alan becerileri kazanabilmesi için öğretmenlerin hedeflerdeki çeşitlilik bakımından kullanabilecekleri birden fazla öğretim yöntemi yer almaktadır. Buna göre uygulamalı davranış analizi (UDA) temelli, doğrudan öğretim yöntemi ve yanlışsız öğretim yöntemlerin-

den olan sabit bekleme süreli öğretim, ipucunun giderek azaltılması, ipucunun giderek artırılması yöntemlerine yer verilmektedir. Bunların yanında bilgisayar destekli öğretim, video modelle öğretim ve video ipucuyla öğretim gibi farklı teknolojilerin kullanımına uygun öğretim yöntemleri de bulunmaktadır. Öğrencilere yeni davranışların kazandırılması için kullanılan, sistematik ve yapılandırılmış bir ortam sunan ayrık denemelerle öğretim ve replik silikleştirme yöntemi de bulunmaktadır.

UDA temelli yöntemlerin yanı sıra sosyal hayat becerilerinin doğasına da uygun olduğu düşünülen gömülü öğretim, gözlem yaparak öğrenme, toplum temelli öğrenme, benzetim ortamında öğrenme gibi doğal öğretim yöntemlerine yer verilmektedir. Bu öğretim yöntemleri yanlışsız öğretim yöntemleri veya teknoloji temelli öğretim yöntemleri ile birlikte de planlanarak kullanılabilir. Doğal öğretim yöntemi olan gömülü öğretim yönteminin başka bir avantajı da diğer derslerde yer alan hedefleri Sosyal Hayat dersinde yer alan hedeflerle birlikte çalışabilme fırsatı sağlamasıdır.

Son olarak öğrencilerin bağımsız yaşamlarını destekleyici beceriler içeren bu derste, bağımsızlığı destekleyici önemli bir öğretim tekniği olan kendini yönetme stratejilerinin öğretimine kullanımına da yer verilmektedir. Bu yöntemle öğrencilerin kendilerinde olan davranış değişikliği sürecine aktif katılımları sağlanmakta, öğretimdeki sorumluluk öğrenciyle paylaşmakta ve akıcılık, kalıcılık ve genelleme sürecinin takibi kolaylaşmaktadır. Sosyal öykü ile öğretim, öğretmenlere olaylar/durumlar ile ilgili sınıf içerisinde bağlam oluşturmalarına fırsat sağlaması için önerilmektedir. Öğrencilere görsel destek sağlamak, bilgileri sınıflamalarını ve belli bir sırada görmelerini sağlamak adına şematik düzenleyiciler ve etkinlik çizelgesi ile öğretim yöntemlerine yer verilmektedir.

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Ölçme ve değerlendirme öğretimin etkililiğinin belirlenmesi için karar verme süreci olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretmen yaptığı ölçme ve değerlendirmeler sonucunda öğrencilerin öğrenme süreçleri hakkında veri elde etmektedir. Bu veriler yorumlanarak öğrencilerin eksiklerini tamamlamak için öğretim sürecinde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklere ya da materyalde yapılacak düzenlemelere karar verilmektedir. Değerlendirmenin öğrencilerin programla ilgili gereksinimlerini belirlemek, bireysel gelişimlerini izlemek, öğrencilerin öğrenme sürecini geliştirmek için öğretimin her aşamasında sürekli şekilde kullanılması gerekmektedir.

Öğrencilerin Sosyal Hayat dersinde kazanması beklenen beceriler için öğretim öncesi, öğretim sırası ve öğretim sonrası değerlendirmeler yapılması gerekmektedir. Öğretmenlerin gözlemlerine ve bire bir uygulamalarına dayanan bu değerlendirmeler öğrencilerin hedeflenen bilgi ve becerileri kazanma, akıcı şekilde kullanma, sürdürme ve genelleme durumlarını ortaya koyacak; bu doğrultuda öğretimin farklı zamanlarında şekillenmesine imkân sağlayacaktır.

Sosyal Hayat dersinde yer alan ölçme ve değerlendirme yöntem ve araçları, öğretim yöntem ve tekniklerine uyumlu olacak şekilde tasarlanmıştır. Bunların yanı sıra kazandırılması hedeflenen beceri ve davranışlara yönelik öğretmen yapımı informal kayıt formları kullanılabilir ya da var olan kayıt formları uyarlanabilir.

Sosyal Hayat dersinde kullanılacak ölçme ve değerlendirme yöntem ve araçları şunlardır: Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu, Kendini Değerlendirme Kaydı, Kendini Değerlendirme Formu, Ayrık Deneme Kaydı.

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULAMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Özel Eğitim Meslek Okulu Sosyal Hayat Dersi Öğretim Programı'nı bütün olarak ele alıp öğrenme alanlarında yer alan hedefleri birbirini tamamlayacak şekilde planlayınız. Örneğin alışveriş yapma hedefi; ortamlara göre uyumlu giyinme, serbest zamanı planlama, bütçesini planlama hedefleri ile birlikte çalışılabilir.
- Özel Eğitim Meslek Okulu Sosyal Hayat Dersi Öğretim Programı kapsamına alınan öğrenme alanlarında yer alan hedefler özellikle dil ve matematik becerilerini de kapsamaktadır. Bundan dolayı Türkçe dersinin işlevsel dil becerileri öğrenme alanı, Matematik dersinin işlevsel matematik öğrenme alanı ve bunun gibi öğrenme alanları ile ilişkilendirilerek ele alınır ve bir bütünlük içerisinde kazandırılır.
- Programda hedefler dil, iletişim, sosyal beceri gibi bazı ilişkili becerileri gerektirmektedir. Bu becerileri öğrencilerin gereksinimlerine uygun olarak öğretim süreçlerinin içerisinde öğretmeyi planlayınız. Örneğin toplu taşımayı kullanma, hastaneden faydalanma hedefleri sıraya girme; restoranda yemek yeme hedefi teşekkür etme; tercihlerini belirleme hedefi göz kontağı kurarak iletişim kurma gibi sosyal becerileri içermektedir. Benzer hedeflerde gereksinim duyulan dil, iletişim, sosyal beceriler göz önünde bulundurulmalıdır.
- Özel Eğitim Meslek Okulu Sosyal Hayat Dersi Öğretim Programı öğrenme alanlarında yer alan hedef ve hedef davranışlara ilişkin analizler becerinin genel basamaklarına uygun şekilde yapılmıştır. Öğrencilerin bireysel özellikleri düşünülerek beceri basamakları yeniden düzenlenebilir.
- Özel Eğitim Meslek Okulu Sosyal Hayat Dersi Öğretim Programı öğrencilerin toplumsal hayata bağımsız olarak katılımını sağlamayı amaçlamaktadır. Dolayısıyla öğretimlerinizi sınıfta/okulda oluşturacağınız benzetim ortamlarının yanı sıra gerçek toplumsal ortamlarda da planlayınız.
- Öğrencilere hedefleri kazandırma; kazandığı hedefler için akıcılık, kalıcılık aşamalarında mümkün olduğunca fazla uygulama fırsatı sunulabilir.
- Akıcılığı ve kalıcılığı sağlanan becerilerin genellemesi için ise çoklu örnekler ve genel vaka stratejisi gibi genelleme stratejileri kullanılabilir. Örneğin alışveriş yapma, marketten, bakkaldan, mağazadan alışveriş yapma; etkinlik tercihlerini ifade etme, evde ailesine, okulda öğretmenine, sosyal hayatta arkadaşlarına şeklinde farklı ortam, kişi ve durumlara yönelik çalışmalarla desteklenebilir.
- Öğrencilerin bireysel özellikleri ve gereksinimleri doğrultusunda materyal uyarlamaları ve ortam düzenlemeleri yapılabilir. Öğretim sürecinde materyal çeşitliliğinden yararlanılabilir.
- Öğrenme alanları için birçok teknoloji temelli öğretim yöntem ve tekniği yer almaktadır. Hem bu bağlamda hem de genel olarak slayt, bilgisayar, televizyon, etkileşimli tahta, internet, EBA içerikleri kullanılabilir.
- Öğretim süreçlerinin uygulanmasında öğrencileri olumlu akran iletişimi ve etkileşimine teşvik ediniz ve destekleyiniz.
- Öğretim süreci planlanırken birden fazla öğretim yöntem ve tekniği kullanılabilir. Öğretim öncesi-sırası ve sonrası değerlendirme sonuçları göz önünde bulundurularak önerilenlerden farklı yöntem ve teknikler de kullanılabilir.
- Öğrenme alanlarında yer alan hedeflerin edinim, akıcılık, kalıcılık ve genelleme aşamalarında, günlük yaşamda kullanılması için öğrenciye fırsatlar sağlanması konusunda aileler ile iş birliği sağlayınız.
- Öğrenme alanlarında yer alan bazı hedef davranışlar bireysel çalışmaya uygun olarak planlanmıştır. Örneğin kendini ve kişisel haklarını koruma öğrenme alanında yer alan hedefler bireysel olarak öğrencinin gereksinimleri ve öğrenme özellikleri doğrultusunda çalışılmalıdır. Bu bireysel çalışmalarda okul yönetimi, rehber öğretmen ve aile ile iş birliği yapınız.

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU SOSYAL HAYAT DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

Özel Eğitim Meslek Okulu Sosyal Hayat Dersi Öğretim Programı'nda sekiz öğrenme alanına yer verilmiştir. Bu öğrenme alanları “Toplumsal Yaşam Becerileri, Duygu ve Davranış Yönetimi, Kendini ve Kişisel Haklarını Koruma, Güvenli Hayat, Sağlıklı Hayat, Ülkemiz ve Yaşadığımız Yer, Bilinçli Üretim ve Tüketim, Serbest Zaman” olmak üzere sekiz ana başlık altında düzenlenmiştir. Aşağıda bu öğrenme alanlarına yönelik açıklamalara ve hedefler ile hedef davranışlara ilişkin kodlamaya yer verilmiştir.

Şekil 1. Özel Eğitim Meslek Okulu Sosyal Hayat Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları

Özel Eğitim Meslek Okulu Sosyal Hayat Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları			
1	Toplumsal Yaşam Becerileri	5	Sağlıklı Hayat
2	Duygu ve Davranış Yönetimi	6	Ülkemiz ve Yaşadığımız Yer
3	Kendini ve Kişisel Haklarını Koruma	7	Bilinçli Üretim ve Tüketim
4	Güvenli Hayat	8	Serbest Zaman

Toplumsal Yaşam Becerileri

Toplumsal yaşam becerileri, genellikle bireyin yaşadığı toplumda işlev görmesi için gereken becerilerdir. Bu beceriler bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları zorluklarla başa çıkma, sorumluluklara uyum sağlama ve bunlar karşısında olumlu davranış geliştirmelerini sağlamaktadır. Buradan yola çıkılarak toplumsal yaşam becerileri öğrenme alanında, bireyin sosyal yaşamında kullandığı ortamlara yönelik beceriler ele alınmıştır. Bu kapsamda da öğrencilerin toplumsal yaşam becerilerinin geliştirilmesi için mağazadan ve internetten alışveriş yapma ile alışveriş yapmaktan zevk alma; banka şubesini, dijital bankacılığı kullanma ve tercih etme; hastane, şehir içi ve şehirler arası toplu taşıma, yaya olarak seyahat etme, restoranda yemek yeme; ortama uygun giyinme ve uyumlu giyinme ile bu becerilere yönelik duyuşsal becerilere bu öğrenme alanında yer verilmiştir. Dolayısıyla bu öğretim programındaki becerilerin geliştirilmesiyle öğrencilerin toplumda bağımsız olarak yaşamaları için gerekli becerilerin temelini oluşturan davranışları kazandırmak amaçlanmaktadır.

Duygu ve Davranış Yönetimi

Bu öğrenme alanında öğrencilerin duygu durumlarını düzenlemeleri ve bu durumlara uygun davranış göstermeleri amaçlanmaktadır. Bireyin bu duygularını ve davranışlarını olaylara/durumlara, kişilere veya ortamlara göre belirlemeye yönelik beceriler ele alınmıştır. Bu kapsamda da öğrencilerin kendi duygularını uygun şekilde ifade etmesi ve diğer kişilerin duygularına uygun tepkiler vermesi; günlük hayat içerisinde karşılaşılabileceği olumlu, olumsuz ya da farklı durumları ifade etmesi ve bu durumlara nasıl tepki vermesi gerektiğine yönelik beceriler; tercih ettiği ya da etmediği durumlara uygun tepki vermesine yönelik becerileri ayrıca bu becerilere yönelik istekli olma ve zevk alma ile ilgili duyuşsal beceriler yer almaktadır.

Kendini ve Kişisel Haklarını Koruma

Bireylerin yaşamlarını fiziksel ve psikolojik açıdan sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için kendini ve kişisel haklarını koruma becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. Bu öğrenme alanında bireylerin kendini korumasına ve kişisel haklarının farkında olmalarına, farklı durumlar karşısında çözüm yolları üretmelerine ilişkin becerilerin öğretimi hedeflenmiştir. Bu kapsamda güven çemberi, mahremiyet, uygun olmayan dokunmalar, sınırlar, ihmal ve istismar durumları ile ilgili hedef davranışların öğretimine yer verilmektedir.

Güvenli Hayat

Güvenli hayat temelinde; bireyin yaşamın tüm alanlarında karşılaşılabileceği tehlike ve riskleri fark edebilmesi, gerekli önlemleri alarak sorumluluk kazanması, sorunların çözümünde yer alması, kendisine ve sosyal çevresine karşı duyarlılık bilincini alışkanlık hâline getirmesi yatmaktadır. Bu öğrenme alanı öğrencilerin toplumsal yaşamda yer aldığı tüm ortamlarda kendini ve çevresindeki bireyleri güvende tutmasına yönelik sahip olması gereken becerileri içermektedir. Bu kapsamda suç teşkil eden durumları bilme ve ifade etme, bulunduğu ortamı güvenli kullanma, uyarı işaret/levhalarını bilme ve bu levhalara uygun davranma, doğal afetler ve önlemlere yönelik beceriler ile sosyal medya ve internetin güvenli kullanımına yönelik beceriler öğrenme alanının içeriğini oluşturmaktadır.

Sağlıklı Hayat

Sağlıklı hayat öğrenme alanının temelinde bireyin sağlıklı yaşamın öneminin farkında olarak kendi yaşan-

tısını sağlıklı yönetmesi, sürdürmesi, yaşam kalitesini artırması ve korumasında sağlık bilincinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda sağlıklı beslenmenin ve spor yapmanın önemini açıklama, sağlıklı beslenme ve spor yapma, basit kaza ve yaralanmalar ile kendisinin ve öğretmenin müdahale edeceği basit kaza ve yaralanmaları açıklama, kendisinin müdahale edeceği basit kaza ve yaralanmalarda yapılması gerekenleri söyleme ve müdahale etme, hastalıklardan korunma yollarını bilme, kişisel bakımla ilgili yapılması gerekenleri açıklama ve uygulamaya yönelik hedefler yer almaktadır.

Ülkemiz ve Yaşadığımız Yer

Bu öğrenme alanının temelinde bireyin ülkesinin temel özelliklerine ilişkin bilgileri kazanması; Atatürk'ün yaptığı yeniliklerin farkında olması; kişisel sorumluluklarının bilincinde olması; ülkesine, çevresine ve kişisel sorumluluklarına karşı değer, tutum ve anlayış geliştirmesi yer almaktadır. Öğrenme alanının içeriğini tüm alanlarda Atatürk'ün yaptığı yenilikleri açıklama; doğal ve beşerî sistemleri ve özelliklerini açıklama; aile, toplum ve yaşadığı yer ile ilgili sorumluluklarını açıklama; sivil toplum kuruluşları ile insanlığa hizmet eden kişileri açıklama ile ilgili hedefler oluşturmaktadır.

Bilinçli Üretim ve Tüketim

Bilinçli üretim ve tüketim; bireylerin üretim ve tüketim sürecinde işlevsel inceleme ve değerlendirme yaparak ürün ve hizmetlerin gerçek ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olduğunun farkında olmalarını, ürün ve hizmetlerin kalite düzeyleri ve fiyatlarının bütçesine uygunluğu konusunda bilinçli olmalarını, haklarını bilmelerini ve bu haklara sahip çıkmalarını amaçlamaktadır. Bu kapsamda üretimin ülkemiz ve insanlar için önemini, üretim öncesi ve sonrası dikkat edilmesi gereken faktörleri açıklama; bütçe hazırlama ve kendi bütçesini planlama/yapma; tasarruf için yapılması gerekenleri sıralama; tüketici haklarını ve geri dönüşümün önemini açıklama ile ilgili hedefler yer almaktadır.

Serbest Zaman

Serbest zaman etkinlikleri en az ev becerileri, toplumsal yaşam becerileri ve mesleki beceriler kadar önemlidir. Bireyin boş zaman etkinliklerine bağımsız ya da kısmi katılımını teşvik etmek, her öğrencinin sahip olduğu serbest zaman becerileri repertuarını genişletmek ve öğrencilerin aynı yaştaki akranlarıyla ilişkiler geliştirmelerine yardımcı olmak serbest zamanın amacıdır. Bu kapsamda serbest zamanı açıklama, serbest zamanı planlama ve uygulama, serbest zaman etkinliklerinden zevk alma ile ilgili hedefler öğrenme alanında yer almaktadır. Dolayısıyla toplumsal yaşam becerileri, sağlıklı hayat öğrenme alanlarında yer alan hedeflerle de birlikte düşünülerek çalışılabilir.

Özel Eğitim Meslek Okulu Sosyal Hayat Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları, Hedef ve Hedef Davranışlara ilişkin kodlamada aşağıdaki sistematik izlenmiştir.

Öğrenme Alanı	Hedef Numarası	Hedef Davranış Numarası
1.	1.1.	1.1.1.

HEDEFLERİN YAPISI

Tablo 1.Öğretim Programının Öğrenme Alanları, Hedef ve Hedef Davranış Sayıları

Öğrenme Alanları	Hedef Sayıları	Hedef Davranış Sayıları
Toplumsal Yaşam Becerileri	17	73
Duygu Davranış Yönetimi	7	30
Kendini ve Kişisel Haklarını Koruma	15	53
Güvenli Hayat	11	43
Sağlıklı Hayat	14	51
Ülkemiz ve Yaşadığımız Yer	24	86
Bilinçli Üretim ve Tüketim	12	51
Serbest Zaman	3	16
Toplam	103	403

Tablo 2. Öğrenme Alanlarında Yer Alan Hedeflerin Taksonomik Sınıflandırılması

Öğrenme Alanları	Bilişsel	Duyuşsal	Psikomotor	Toplam
Toplumsal Yaşam Becerileri	4	6	7	17
Duygu Davranış Yönetimi	5	2	-	7
Kendini ve Kişisel Haklarını Koruma	14	1	-	15
Güvenli Hayat	8	2	1	11
Sağlıklı Hayat	7	3	4	22
Ülkemiz ve Yaşadığımız Yer	21	3	-	24
Bilinçli Üretim ve Tüketim	8	4	-	12
Serbest Zaman	1	1	1	3
Toplam	68	22	13	103

HEDEF, HEDEF DAVRANIŞLAR VE AÇIKLAMALAR

	Hedefler	Hedef Davranışlar	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1. TOPLUMSAL YAŞAM BECERİLERİ	1.1. Mağazadan alışveriş yapar.	1.1.1. Alışveriş listesi yapar. 1.1.2. Alışveriş listesindeki ürünlerin satıldığı mağazaya gider. 1.1.3. İlgili reyonu bulur. 1.1.4. Reyonun listesindeki ürünü alır. 1.1.5. İhtiyaç duyduğunda görevlilerden yardım ister. 1.1.6. Ödeme yapar. 1.1.7. Mağazadan ayrılır.	Toplum Temelli Öğretim Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Artırılması İpucunun Giderek Azaltılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim Ortamında Öğrenme Gözlem Yaparak Öğrenme Bilgisayar Destekli Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	1.2. İnternette alışveriş yapar.	1.2.1. Alacağı ürünleri internette araştırır. 1.2.2. Güvenli alışveriş yapacağı siteyi tercih eder. 1.2.3. Ürünlerden uygun olanı/olanları seçer. 1.2.4. Ürün/ürünleri sepete atar. 1.2.5. Gerekli iletişim bilgilerini yazar. 1.2.6. Ödeme yapar. 1.2.7. Gelecek kargoyu takip eder. 1.2.8. Gelen kargoyu teslim alır.	Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Artırılması İpucunun Giderek Azaltılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim Ortamında Öğrenme Bilgisayar Destekli Öğretim Gözlem Yaparak Öğrenme	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	1.3. Alışveriş yapmaktan zevk alır.	1.3.1. Kendi başına alışveriş yapmaktan zevk alır. 1.3.2. Ailesiyle alışveriş yapmaktan zevk alır. 1.3.3. Akranları ile alışveriş yapmaktan zevk alır.	Kendini Yönetme Stratejileri	Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu

1. TOPLUMSAL YAŞAM BECERİLERİ	1.4. Banka şubelerini kullanır.	1.4.1. Banka şubesine gider. 1.4.2. Sıra numarası alır. 1.4.3. Sırasını bekler. 1.4.4. Sırası geldiğinde gişeye gider. 1.4.5. Gişede işlemlerini yapar. 1.4.6. Bankadan ayrılır.	Toplum Temelli Öğretim Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Artırılması İpucunun Giderek Azaltılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim Ortamında Öğrenme Gözlem Yaparak Öğrenme Bilgisayar Destekli Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	1.5. Dijital bankacılığı kullanır.	1.5.1. Uygulamaya girer. 1.5.2. İhtiyacı olan işlemle ilgili sekmeyi kullanır. 1.5.3. Uygulamadan çıkış yapar.	Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Artırılması İpucunun Giderek Azaltılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim Ortamında Öğrenme Gözlem Yaparak Öğrenme Bilgisayar Destekli Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	1.6. Dijital bankacılığın önemine değer verir.	1.6.1. Dijital bankacılığı kullanmayı takdir eder. 1.6.2. Dijital bankacılığı kullanmaya önem verir.	Kendini Yönetme Stratejileri	Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
	1.7. Hastaneden faydalanır.	1.7.1. Randevu alır. 1.7.2. Hastaneye gider. 1.7.3. Poliklinik kaydı oluşturur. 1.7.4. Sırasını bekler. 1.7.5. Sırası geldiğinde muayene olur. 1.7.6. Hastaneden ayrılır.	Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Artırılması İpucunun Giderek Azaltılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim Ortamında Öğrenme Gözlem Yaparak Öğrenme Bilgisayar Destekli Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu

1. TOPLUMSAL YAŞAM BECERİLERİ	1.8. Hastaneye gitmeye istekli olur.	1.8.1. Hastaneye ailesiyle gitmeye istekli olur. 1.8.2. Hastaneye kendi başına gitmeye istekli olur.	Kendini Yönetme Stratejileri	Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
	1.9. Şehir içi toplu taşımayı kullanır.	1.9.1. Gideceği yere uygun toplu taşıma aracına karar verir. 1.9.2. Durağa gider. 1.9.3. Bineceği aracı bekler. 1.9.4. Toplu taşıma aracına biner. 1.9.5. Ödeme yapar. 1.9.6. Belirlediği durakta iner.	Toplum Temelli Öğretim Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Artırılması İpucunun Giderek Azaltılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim Ortamında Öğrenme Gözlem Yaparak Öğrenme Bilgisayar Destekli Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	1.10. Şehir içi toplu taşımayı kullanmaktan zevk alır.	1.10.1. Toplu taşımayı kullanmaya istekli olur. 1.10.2. Toplu taşımayı kullanmayı tercih eder.	Kendini Yönetme Stratejileri	Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
	1.11. Şehirler arası toplu taşımayı kullanır.	1.11.1. Gideceği yere uygun toplu taşıma aracına karar verir. 1.11.2. Bilet alır. 1.11.3. Bineceği alana/yere gider. 1.11.4. Bineceği aracı bekler. 1.11.5. Toplu taşıma aracına biner. 1.11.6. Belirlediği şehirde uygun alanda iner.	Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Artırılması İpucunun Giderek Azaltılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim Ortamında Öğrenme Gözlem Yaparak Öğrenme Bilgisayar Destekli Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu

1. TOPLUMSAL YAŞAM BECERİLERİ	1.12. Yaya olarak seyahat eder.	1.12.1. Gideceği güzergâhı belirler. 1.12.2. Yer-yön tabela/işaretlerine uyarak gider.	Toplum Temelli Öğretim Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Artırılması İpucunun Giderek Azaltılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim Ortamında Öğrenme Gözlem Yaparak Öğrenme Bilgisayar Destekli Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	1.13. Yaya olarak seyahat etmekten hoşlanır.	1.13.1. Yaya olarak seyahat etmeye istekli olur. 1.13.2. Yaya olarak seyahat etmeyi tercih eder.	Kendini Yönetme Stratejileri	Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
	1.14. Restoranda yemek yer.	1.14.1. İsteddiği yemeğe karar verir. 1.14.2. İsteddiği yemeğe uygun restorana gider. 1.14.3. Garsonu çağırır. 1.14.4. Siparişini verir. 1.14.5. Yemeğini yer. 1.14.6. Ödeme yapar. 1.14.7. Restorandan ayrılır.	Toplum Temelli Öğretim Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Artırılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim Ortamında Öğrenme Gözlem Yaparak Öğrenme	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	1.15. Restoranda yemek yemekten zevk alır.	1.15.1. Kendi başına restoranda yemek yemekten zevk alır. 1.15.2. Ailesiyle restoranda yemek yemekten zevk alır. 1.15.3. Akranlarıyla restoranda yemek yemekten zevk alır.	Kendini Yönetme Stratejileri	Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu

1. TOPLUMSAL YAŞAM BECERİLERİ	1.16. Ortama uygun giyinir.	1.16.1. Eve uygun giyinir. 1.16.2. Okula uygun giyinir. 1.16.3. İş yerine uygun giyinir. 1.16.4. Toplumsal alanlara uygun giyinir.	Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Artırılması İpucunun Giderek Azaltılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim Ortamında Öğrenme Gözlem Yaparak Öğrenme Bilgisayar Destekli Öğretim Kendini Yönetme Stratejileri	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
	1.17. Uyumlu giyinir.	1.17.1. Beden ölçülerine uyumlu giyinir. 1.17.2. Hava şartlarına uyumlu giyinir. 1.17.3. Renklere uyumlu giyinir. 1.17.4. Cinsiyete uygun giyinir.	Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Artırılması İpucunun Giderek Azaltılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim Ortamında Öğrenme Gözlem Yaparak Öğrenme Bilgisayar Destekli Öğretim Kendini Yönetme Stratejileri	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
Açıklamalar	<p>1.1. Bu hedefte öğrencinin performansı ve bulunacağı ortamlar düşünülerek yiyecek, giyecek, ev eşyası, kişisel bakım ve sağlık ürünleri ile çalışılabilir. Ayrıca, pazar, market, internet, bakkal, alışveriş merkezi, eczane gibi ortamlara ve otomatik satış makinelerine uyarlanarak genelleme çalışmaları yapılabilir.</p> <p>1.2.8. Bu hedef davranış, beceri basamakları çalışılırken aile ile iş birliği içinde çalışılmalıdır.</p> <p>1.5. Bu hedef, telefon ve internet bankacılığı olarak düşünülmüştür. Beceri, öğrencinin kişisel bilgilerini koruması ile ilgili beceri basamakları düşünülerek çalışılabilir.</p> <p>1.7. Bu hedef; aile sağlığı merkezi, özel laboratuvar, özel hastane, hastanede bulunan birimler gibi ortamlara uyarlanabilir; genelleme çalışmaları yapılabilir.</p> <p>1.9. Bu hedef, şehrinizde bulunan şehir içi toplu taşıma araçlarına (feribot, metro, tramvay, metrobüs vb.) göre uyarlanabilir; genelleme çalışmaları yapılabilir.</p> <p>1.11. Bu hedef, aile ile iletişime geçilerek ya da öğrenci ile görüşülerek öğrencinin kullanabileceği şehirler arası toplu taşıma araçlarına (uçak, feribot, tren, yüksek hızlı tren vb.) uyarlanabilir, genelleme çalışmaları yapılabilir. Beceri çalışılırken öğrenci için tehlike oluşturabilecek durumlar göz önünde bulundurulmalıdır.</p> <p>1.14. Bu hedef, kantin, kafeterya, yemekhane, piknik alanı gibi ortamlara uyarlanabilir; genelleme çalışmaları yapılabilir.</p>			

	Hedefler	Hedef Davranışlar	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
2. DUYGU VE DAVRANIŞ YÖNETİMİ	2.1. Duyguları uygun şekilde ifade eder.	2.1.1. Kendi duygularını uygun şekilde ifade eder. 2.1.2. Diğer kişilerin duygularına uygun tepkiler verir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Sosyal Öykü Replik Silikleştirme Ayrık Denemelerle Öğretim	Davranış Kaydı Davranış Kayıt Formu Grafiksel Analiz Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	2.2. Günlük hayatta karşılaştığı olumlu durumlara uygun tepki verir.	2.2.1. Bir eylem ya da duruma ilişkin övgü aldığı anda uygun tepki verir. 2.2.2. Rekabet gerektiren etkinlikleri kazandığında uygun tepki verir. 2.2.3. Verilen sorumluluğu yerine getirdiğinde uygun tepki verir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Sosyal Öykü Replik Silikleştirme Ayrık Denemelerle Öğretim	Davranış Kaydı Davranış Kayıt Formu Grafiksel Analiz Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	2.3. Günlük hayatta olumlu durumlar ile karşılaşmaktan zevk alır.	2.3.1. Bir eylem ya da duruma ilişkin övgü aldığı anda zevk alır. 2.3.2. Rekabet gerektiren etkinlikleri kazandığında zevk alır. 2.3.3. Verilen sorumluluğu yerine getirdiğinde zevk alır.	Kendini Yönetme Stratejileri	Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
	2.4. Günlük hayattaki farklı olumsuz durumları açıklar.	2.4.1. Hata yapma durumuna örnek verir. 2.4.2. Başarısızlığa uğrama durumuna örnek verir. 2.4.3. Kendi ya da karşısındaki kişinin öfkelenebileceği durumlara örnek verir. 2.4.4. Haksızlığa uğrama durumuna örnek verir. 2.4.5. Reddedilme durumuna örnek verir. 2.4.6. Alay edilme durumuna örnek verir. 2.4.7. Akran zorbalığı durumuna örnek verir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Sosyal Öykü Replik Silikleştirme Ayrık Denemelerle Öğretim	Beceri Kaydı Beceri Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu

2. DUYGU VE DAVRANIŞ YÖNETİMİ	2.5. Günlük hayattaki farklı olumsuz durumlara uygun tepki verir.	2.5.1. Hata yaptığında uygun tepki verir. 2.5.2. Başarısızlığa uğradığında uygun tepki verir. 2.5.3. Kendi ya da karşısındaki kişi öfkeli olduğunda uygun tepki verir. 2.5.4. Haksızlığa uğradığında uygun tepki verir. 2.5.5. Reddedildiğinde uygun tepki verir. 2.5.6. Alay edildiğinde uygun tepki verir. 2.5.7. Akran zorbalığına uğradığında uygun tepki verir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Sosyal Öykü Replik Silikleştirme Ayrık Denemelerle Öğretim	Davranış Kaydı Davranış Kayıt Formu Grafiksel Analiz Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	2.6. Tercihlerini uygun şekilde ifade eder.	2.6.1. Etkinlik tercihlerini ifade eder. 2.6.2. Materyal tercihlerini ifade eder. 2.6.3. Ortam tercihlerini ifade eder. 2.6.4. Kişisel tercihlerini ifade eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Sosyal Öykü Replik Silikleştirme Ayrık Denemelerle Öğretim Etkinlik çizelgesi	Davranış Kaydı Davranış Kayıt Formu Grafiksel Analiz Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	2.7. Tercihlerini uygun şekilde belirtmekte istekli olur.	2.7.1. Etkinlik tercihlerini yapmaya istekli olur. 2.7.2. Materyal tercihlerini yaparken istekli olur. 2.7.3. Ortam tercihlerini yaparken istekli olur. 2.7.4. Kişi tercihlerini yaparken istekli olur.	Kendini Yönetme Stratejileri	Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
Açıklamalar	<p>2.1. ve 2.2. Bu hedeflerde öğrencinin karşısındaki kişiyi rahatsız etmeden tepki vermesi, öğrencinin mutluluğunu coşkulu bir ses tonu ve gülümseyen bir yüz ifadesiyle dile getirmesi beklenmelidir.</p> <p>2.2. ve 2.4. Bu hedeflerde öğrencinin olumlu ve olumsuz durumları fark ettiğini jest, mimik, eylem veya sözel olarak ifade etmesi beklenmelidir.</p> <p>2.2. Bu hedefte örneğin öğrencinin övgü aldığı anda gülümsemesi olumlu duruma uygun tepki olarak kabul edilebilir. Öğrenci kutu oyunları oynarken kazandığında rakibiyle tokalaşması olumlu duruma uygun tepki olarak kabul edilebilir. Öğrencinin bireysel özelliklerine, bulunduğu ortama, karşılaştığı olumsuz duruma uygun olarak çeşitlendirilmelidir.</p> <p>2.4.7. Bu hedef davranışta izin istemeden para alma, işini yaptırma, fiziksel zorlama vb. örnekler akran zorbalığı olarak kabul edilebilir.</p> <p>2.6. Bu hedefte ses tonunu, jest ve mimiklerini, vücut hareketlerini ayarlayarak öğrencinin tercihlerini belirtmesi ifade edilmiştir.</p>			

	Hedefler	Hedef Davranışlar	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
3. KENDİNİ VE KİŞİSEL HAKLARINI KORUMA	3.1. Güven çemberinde yer alan kişileri ayırt eder.	3.1.1. Güven çemberinde yer alan kişileri gösterir. 3.1.2. Güven çemberinde yer alan kişileri söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öykü	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	3.2. Mahremiyetinin farkında olur.	3.2.1. Kendi fiziksel özel alanının farkında olur. 3.2.2. Kendi duygusal özel alanının farkında olur. 3.2.3. Diğer insanların özel alanının farkında olur.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öykü	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	3.3. Mahremiyetini korur.	3.3.1. Güven çemberi dışındaki kişilerin vücuduna dokunma teklifini reddeder. 3.3.2. Güven çemberi dışındaki kişilerin kişisel eşyalarını kullanma teklifini reddeder. 3.3.3. Güven çemberi dışındaki kişilerin bir yerden başka bir yere gitme teklifini reddeder. 3.3.4. Güven çemberi dışındaki kişilerin kendisinin hoşlandığı bir şey için yaptığı teklifi reddeder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öykü Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	3.4. Uygun olmayan dokunmaları ayırt eder.	3.4.1. Uygun olmayan dokunmaları resimlerden/maketlerden gösterir. 3.4.2. Uygun olmayan dokunmaları söyler. 3.4.3. Uygun olmayan dokunmalarda yapılması gerekenleri resimlerden/maketlerden gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu

3. KENDİNİ VE KİŞİSEL HAKLARINI KORUMA	3.5. Uygun olmayan dokunmalarla karşılaştığında yapılması gerekenleri ifade eder.	<p>3.5.1. Uygun olmayan dokunma ile karşılaştığında reddetmesi gerektiğini söyler.</p> <p>3.5.2. Uygun olmayan dokunmaya maruz kaldığında güven çemberindeki kişilere söylemesi gerektiğini ifade eder.</p> <p>3.5.3. Uygun olmayan dokunmaya maruz kaldığında sınıf öğretmeni/okul rehber öğretmenine söylemesi gerektiğini ifade eder.</p> <p>3.5.4. Uygun olmayan dokunmaya maruz kaldığında belirlenen ihbar hatlarına bildirmesi gerektiğini ifade eder.</p> <p>3.5.5. Uygun olmayan dokunmaya maruz kaldığında en yakın kolluk kuvvetlerine bildirmesi gerektiğini ifade eder.</p>	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	3.6. Sırlara örnek verir.	<p>3.6.1. İyi sırrı açıklar.</p> <p>3.6.2. İyi sırra örnek verir.</p> <p>3.6.3. Kötü sırrı açıklar.</p> <p>3.6.4. Kötü sırra örnek verir.</p>	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	3.7. Sırları söylemesi gereken kişileri ifade eder.	<p>3.7.1. Kötü sırları güven çemberindeki kişilere söylemesi gerektiğini ifade eder.</p> <p>3.7.2. Kötü sırrı sınıf öğretmeni/okul rehber öğretmenine söylemesi gerektiğini ifade eder.</p> <p>3.7.3. Kötü sırrı belirlenen ihbar hatlarına söylemesi gerektiğini ifade eder.</p> <p>3.7.4. Kötü sırrı en yakın kolluk kuvvetlerine söylemesi gerektiğini ifade eder.</p>	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	3.8. İhmal durumlarını ayırt eder.	<p>3.8.1. Yeterli beslenme ihtiyacının karşılanmamasının ihmal olduğunu ifade eder.</p> <p>3.8.2. Barınma ihtiyacının karşılanmamasının ihmal olduğunu ifade eder.</p> <p>3.8.3. Sağlık ihtiyacının karşılanmamasının ihmal olduğunu ifade eder.</p> <p>3.8.4. Giyinme ihtiyacının karşılanmamasının ihmal olduğunu ifade eder.</p> <p>3.8.5. Korunma/gözetim ihtiyacının karşılanmamasının ihmal olduğunu ifade eder.</p> <p>3.8.6. Eğitim ihtiyacının karşılanmamasının ihmal olduğunu ifade eder.</p>	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu

3. KENDİNİ VE KİŞİSEL HAKLARINI KORUMA	3.9. İhmal durumları ile karşılaştığında yapılması gerekenleri ifade eder.	3.9.1. Sınıf öğretmeni/okul rehber öğretmenine söylemesi gerektiğini ifade eder. 3.9.2. İhbar hatlarına bildirmesi gerektiğini ifade eder. 3.9.3. En yakın kolluk kuvvetlerine bildirmesi gerektiğini ifade eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	3.10. Ekonomik istismar durumlarını ayırt eder.	3.10.1. Zorla çalıştırılmanın istismar olduğunu ifade eder. 3.10.2. Başkaları tarafından ekonomik haklarının engellenmesinin istismar olduğunu ifade eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	3.11. Fiziksel istismar durumlarını ayırt eder.	3.11.1. Sallama/sarsma/sıkma/sıkıştırma türlerine maruz kalmanın fiziksel istismar olduğunu ifade eder. 3.11.2. Vurma/tekme atma/dövme/itme türlerine maruz kalmanın fiziksel istismar olduğunu ifade eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	3.12. Duygusal istismar durumlarını ayırt eder.	3.12.1. Tehdit davranışını ayırt eder. 3.12.2. Korkutma davranışını ayırt eder. 3.12.3. Ayrımcılığı ayırt eder. 3.12.4. Gülünç duruma düşürülmeyi ayırt eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	3.13. Cinsel istismar durumlarını ayırt eder.	3.13.1. Fiziksel cinsel saldırıyı ayırt eder. 3.13.2. Vücudunun özel bölümlerinin gösterilmesinin istenmesi durumunu ayırt eder. 3.13.3. Başkaları tarafından yapılan uygun olmayan dokunmaları ayırt eder. 3.13.4. Başkaları tarafından gösterilen uygun olmayan görselleri/işitselleri ayırt eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu

3. KENDİNİ VE KİŞİSEL HAKLARINI KORUMA	3.14. İstismar durumları ile karşılaştığında yapılması gerekenleri ifade eder.	3.14.1. Reddetmesi gerektiğini ifade eder. 3.14.2. Güven çemberindeki kişilere söylemesi gerektiğini ifade eder. 3.14.3. Sınıf öğretmeni/okul rehber öğretmenine bildirmesi gerektiğini ifade eder. 3.14.4. Belirlenen ihbar hatlarına bildirmesi gerektiğini ifade eder. 3.14.5. En yakın kolluk kuvvetlerine bildirmesi gerektiğini ifade eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	3.15. Kendini ve kişisel haklarını korumaya yönelik etkinliklere katılmayı tercih eder.	3.15.1. Kendini ve kişisel haklarını korumaya yönelik etkinlikleri takdir eder. 3.15.2. Kendini ve kişisel haklarını korumaya yönelik etkinliklere katılmaya önem verir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
Açıklamalar	<p>İstismar durumlarının öğrenci ile bireysel çalışılması, öğrenci performansına uygun materyaller seçilmesi, aile, rehber öğretmen ve okul yönetiminin bilgisi dâhilinde çalışılmasına dikkat edilmelidir. Ayrıca hedef davranışlarda yer alan “ihbar hatları” ile 183 Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı destek hattı ve 112 acil çağrı hattı aracılığı ile bu durumun bildirilmesi gerekmektedir.</p> <p>3.1. Bu hedefte güven çemberinin oluşturulması çalışmaları yapılmalı, bu doğrultuda aile ve rehber öğretmenlerle iş birliği yapılmalı.</p> <p>3.2.1. Bu hedef davranış özel bölgeleri, kişisel eşyaları ve kendi odasını kapsamaktadır.</p> <p>3.4. Bu hedef güven çemberindeki kişilerin öğrencinin giyinme, yemek yeme, tuvalet, banyo gibi ihtiyaçlarına yardımcı olmaları ve sağlık personelinin muayene ile ilgili dokunmaları haricindeki dokunmalarını kapsar.</p> <p>3.4.1. ve 3.4.3. Bu hedef davranışta resimlerin siluet şeklinde olması, becerinin bu materyal üzerinden çalışılması önemlidir.</p> <p>Hedef davranışlarda yer alan “reddetme” ifadesiyle, öğrencinin, uygun olmayan davranışa karşılık “bağırması, karşısındaki kişiyi itmesi, bulunduğu yerden uzaklaşması” kastedilmiştir.</p> <p>3.10.2. Bu hedef davranışta öğrencinin kazandığı paranın veya devlet tarafından sağlanan imkânların ailesi, birlikte yaşadığı kişiler ya da iş yerinde bulunan kişiler tarafından izni/isteği olmadan kullanılması ifade edilmiştir.</p> <p>3.13.3. Bu hedef davranışta, örneğin öğrencilerin eldivenini çıkarmasının istenmesi durumu ile iç çamaşırını çıkarmasının istenmesi durumunu ayırt etmesi beklenmektedir. Bu tür isteklerin cinsel istismar belirtisi olduğu vurgulanmalıdır.</p> <p>3.13.4. Bu hedef davranışta görsellerin/işitsellerin içeriğinin okul ortamına uygun seçilmesi gerekmektedir.</p>			

	Hedefler	Hedef Davranışlar	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
4. GÜVENLİ HAYAT	4.1. Suç teşkil eden durumları ayırt eder.	4.1.1. Okul disiplin kurallarına uymamanın suç olduğunu söyler. 4.1.2. Gaspın suç olduğunu söyler. 4.1.3. Hırsızlığın suç olduğunu söyler. 4.1.4. Basit yaralamanın suç olduğunu söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	4.2. Suç teşkil eden durumlar ile karşılaştığında yapılması gerekenleri ifade eder.	4.2.1. Güven çemberindeki kişilere söylemesi gerektiğini ifade eder. 4.2.2. Sınıf öğretmeni/okul rehber öğretmenine bildirmesi gerektiğini ifade eder. 4.2.3. Belirlenen ihbar hatlarına bildirmesi gerektiğini ifade eder. 4.2.4. En yakın kolluk kuvvetlerine bildirmesi gerektiğini ifade eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	4.3. Bulunduğu ortamda araç gereç ve maddeleri güvenli kullanır.	4.3.1. Elektrikli aletleri güvenli bir şekilde kullanır. 4.3.2. Gazlı aletleri güvenli bir şekilde kullanır. 4.3.3. Yanıcı/yakıcı/delici/kesici maddeleri güvenli bir şekilde kullanır. 4.3.4. Kimyasal maddeleri güvenli bir şekilde kullanır. 4.3.5. Bulunduğu ortamdaki giriş kapısını güvenli bir şekilde kullanır.	Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Azaltılması İpucunun Giderek Artırılması Video Model ile Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetilmiş Ortamda Öğretim Gözlem Yaparak Öğrenme	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	4.4. Bulunduğu ortamdaki uyarı işaret/levhalarını ayırt eder.	4.4.1. Güvenlikle ilgili uyarı işaret/levhalarını ayırt eder. 4.4.2. Temizlikle ilgili uyarı işaret/levhalarını ayırt eder. 4.4.3. Tasarrufla ilgili uyarı işaret/levhalarını ayırt eder. 4.4.4. Görsel/işitsel medyayla ilgili uyarı işaret/levhalarını ayırt eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Model ile Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetilmiş Ortamda Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu

4. GÜVENLİ HAYAT	4.5. Bulunduğu ortamdaki uyarı işaret/levhalarına uyar.	4.5.1. Güvenlikle ilgili uyarı/işaret levhalarına uyar. 4.5.2. Temizlikle ilgili uyarı/işaret levhalarına uyar. 4.5.3. Tasarrufla ilgili uyarı/işaret levhalarına uyar. 4.5.4. Görsel/işitsel medyayla ilgili uyarı işaret/levhalarına uyar.	Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Azaltılması İpucunun Giderek Artırılması Video Model ile Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim (Simülasyon) Ortamında Öğretim Gözlem Yaparak Öğrenme	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	4.6. Bulunduğu ortamdaki uyarı işaret/levhalarını fark eder.	4.6.1. Bulunduğu ortamdaki uyarı işaret/levhalarına bakar. 4.6.2. Bulunduğu ortamdaki uyarı işaret/levhalarını ayırt eder.	Sabit Beklemeli İpucu ile Öğretim İpucunun Giderek Azaltılması İpucunun Giderek Artırılması Video Model ile Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetim (Simülasyon) Ortamında Öğretim Gözlem Yaparak Öğrenme	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	4.7. Doğal afetleri ayırt eder.	4.7.1. Depremi ayırt eder. 4.7.2. Sel/su taşkınlarını ayırt eder. 4.7.3. Yangınları ayırt eder. 4.7.4. Çığı ayırt eder. 4.7.5. Heyelanı ayırt eder. 4.7.6. Erozyonu ayırt eder. 4.7.7. Fırtına/hortumu ayırt eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Model ile Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetilmiş Ortamda Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	4.8. Doğal afetler için alınacak önlemleri açıklar.	4.8.1. Doğal afetler öncesinde yapılması gerekenleri örneklendirir. 4.8.2. Doğal afetler sırasında yapılması gerekenleri örneklendirir. 4.8.3. Doğal afetler sonrasında yapılması gerekenleri örneklendirir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Model ile Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetilmiş Ortamda Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu

4. GÜVENLİ HAYAT	4.9. Doğal afetlerle ilgili düzenlenecek etkinliklerde görev almayı tercih eder.	4.9.1. Doğal afetlerle ilgili etkinlik düzenlemeye önem verir. 4.9.2. Doğal afetlerle ilgili düzenlenen etkinlik için broşür hazırlamaktan zevk alır. 4.9.3. Doğal afetlerle ilgili düzenlenen etkinlikte sunum yapmaktan haz duyar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Model ile Öğretim Video İpucu ile Öğretim Bilgisayar Destekli Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	4.10. Sosyal medya ve interneti güvenli kullanmak için yapılması gerekenleri açıklar.	4.10.1. Tanımadığı kişilerden mesaj/mail/iletişim isteği aldığı anda yapılması gerekenleri söyler. 4.10.2. Kendisi ve ailesi ile ilgili kişisel bilgilerini paylaşırken yapılması gerekenleri söyler. 4.10.3. Uygun olmayan mesajlar/mailler aldığı anda yapılması gerekenleri söyler. 4.10.4. İnterneti/sosyal medyayı kullanırken davranışlarında yapılması gerekenleri söyler. 4.10.5. Fotoğraf/video paylaşırken yapılması gerekenleri söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Model ile Öğretim Video İpucu ile Öğretim Bilgisayar Destekli Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	4.11. Sosyal medya ve interneti güvenli kullanmaya özen gösterir.	4.11.1. Fotoğraf/videoları dikkatle paylaşır. 4.11.2. İnternette kişisel bilgilerini üçüncü kişilerin varlığında paylaşmamaya dikkat eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Model ile Öğretim Video İpucu ile Öğretim Bilgisayar Destekli Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
Açıklamalar	4.3. Bu hedef öğrencinin mevcut ortamları ya da ileride bulunacağı ortamlar düşünülerek çalışılmalıdır. 4.4. Bu hedef Türkçe ve Matematik dersinde yer alan işlevsel akademik hedefler ile birlikte çalışılabilir.			

	Hedefler	Hedef Davranışlar	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
5. SAĞLIKLI HAYAT	5.1. Sağlıklı beslenmenin önemini kavrar.	5.1.1. Sağlıklı beslenmeyi tanımlar. 5.1.2. Sağlıklı beslenmek için dikkat edilmesi gerekenleri söyler. 5.1.3. Sağlıklı beslenmenin önemini açıklar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	5.2. Sağlıklı beslenir.	5.2.1. Sağlıklı öğünler planlar. 5.2.2. Beslenme programını uygular.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Kendini Yönetme Stratejileri	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
	5.3. Spor yapmanın önemini kavrar.	5.3.1. Spor yapmanın önemini açıklar. 5.3.2. Spor çeşitlerini sıralar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	5.4. Spor yapar.	5.4.1. Kendine uygun spor dalını tercih eder. 5.4.2. Spor programını planlar. 5.4.3. Spor programını uygular.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Kendini Yönetme Stratejileri	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
	5.5. Spor yapmaya istekli olur.	5.5.1. Kendine uygun spor etkinliklerine katılmaktan zevk alır. 5.5.2. Spor etkinliklerine katılmaktan zevk alır.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kayıt Formu
	5.6. Basit kaza ve yaralanmaları açıklar.	5.6.1. Basit kaza/yaralanmayı tanımlar. 5.6.2. Basit kaza/yaralanmalara örnek verir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	5.7. Müdahale edilebilecek basit kaza ve yaralanmaları açıklar.	5.7.1. Kendisinin müdahale edeceği basit kaza/yaralanmaları açıklar. 5.7.2. Öğretmenin müdahale edeceği basit kaza/yaralanmaları açıklar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu

5. SAĞLIKLI HAYAT	5.8. Kendisinin müdahale edeceği basit kaza ve yaralanmalarda yapılması gerekenleri sıralar.	5.8.1. Küçük kesiklerde yapılması gerekenleri söyler. 5.8.2. Hafif yanıklarda yapılması gerekenleri söyler. 5.8.3. Burun kanamasında yapılması gerekenleri söyler. 5.8.4. Burkulmalarda yapılması gerekenleri söyler. 5.8.5. Arı sokmalarında yapılması gerekenleri söyler. 5.8.6. Çarpmalarda/düşmelerde yapılması gerekenleri söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	5.9. Basit kaza ve yaralanmalara müdahale eder.	5.9.1. Küçük kesiklere müdahale eder. 5.9.2. Hafif yanıklara müdahale eder. 5.9.3. Burun kanamasına müdahale eder. 5.9.4. Burkulmalara müdahale eder. 5.9.5. Arı sokmalarına müdahale eder. 5.9.6. Çarpmalara/düşmelere müdahale eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetilmiş Ortamda Öğretim Gözlem yoluyla öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	5.10. Basit kaza ve yaralanmalara müdahale etmeyi tercih eder.	5.10.1. Kendisinin müdahale edebileceği basit kaza ve yaralanmaları fark eder. 5.10.2. Basit kaza ve yaralanmalara müdahale etmenin önemini fark eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Benzetilmiş Ortamda Öğretim Gözlem yoluyla öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	5.11. Hastalıklardan korunma yollarını açıklar.	5.11.1. Sağlıklı beslenmesi gerektiğini söyler. 5.11.2. Düzenli uyuması gerektiğini söyler. 5.11.3. Düzenli egzersiz yapılması gerektiğini söyler. 5.11.4. Hava şartlarına uygun kıyafetler giyilmesi gerektiğini söyler. 5.11.5. Sosyal mesafeye uyulması gerektiğini söyler. 5.11.6. Temizlik ve hijyen kurallarına uyulması gerektiğini söyler. 5.11.7. Süreğen/kronik hastalık durumunda ilaçların/medikal malzemelerin düzenli kullanılması gerektiğini söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık deneme kayıt formu

5. SAĞLIKLI HAYAT	5.12. Kişisel bakım ile ilgili yapılması gerekenleri açıklar.	5.12.1. El-ayak bakımında yapılması gerekenleri ifade eder. 5.12.2. Vücut bakımında yapılması gerekenleri ifade eder. 5.12.3. Saç bakımında yapılması gerekenleri ifade eder. 5.12.4. Ağız-diş bakımında yapılması gerekenleri ifade eder. 5.12.5. Kıyafet bakımında yapılması gerekenleri ifade eder. 5.12.6. Menstrual bakımında yapılması gerekenleri ifade eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Video İpucu İle Öğretim	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	5.13. Kişisel bakımını yapar.	5.13.1. El-ayak bakımını yapar. 5.13.2. Vücut bakımını yapar. 5.13.3. Saç bakımını yapar. 5.13.4. Ağız-diş bakımını yapar. 5.13.5. Kıyafet bakımını yapar. 5.13.6. Menstrual bakımını yapar.	Sabit Beklemeli İpucu İle Öğretim İpucunun Giderek Azaltılması İpucunun Giderek Artırılması Video Modelle Öğretim Video İpucu İle Öğretim Kendini Yönetme Stratejileri	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Kendini İzleme Kaydı Kendini İzleme Kayıt Formu
	5.14. Kişisel bakımını yapmayı tercih eder.	5.14.1. Kendi kişisel bakım zamanlarına uymaya önem verir. 5.14.2. Kişisel bakımını kendi başına yapmaya istekli olur.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Sosyal Öyküler Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim"	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
Açıklamalar	<p>5.1. Bu hedefte dikkat edilmesi gerekenler besin grupları, öğün sayısı, öğünde yenilecek miktar, yemek yeme süresi, diyetlere uygun yeme gibi kriterlerden bahsedilmiştir.</p> <p>5.6. Bu hedefte öğrencinin kendisinin müdahale edeceği basit kaza/yaralanmalar örneğin düştüğünde kolunun sıyrılması gibi durumlar olarak ifade edilmiştir. Öğretmenin müdahale edeceği basit kaza/yaralanmalar örneğin vücuda bir nesnenin batması gibi durumlar olarak ifade edilmiştir.</p> <p>5.9.7. Bu hedef davranışta öğrencinin var olan hastalığının ortaya çıkmaması için ilaç/medikal malzemelerini düzenli kullanması gerektiğini ifade etmektedir.</p> <p>5.10. Bu hedefte vücut bakımında koltuk altı/genital bölge temizliğinin yapılması gerektiği ifade edilmektedir.</p> <p>5.11.6. Bu hedef davranış çalışılırken öğrencinin mahremiyetine dikkat edilmelidir.</p>			

	Hedefler	Hedef Davranışlar	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
6. ÜLKEMİZ VE YAŞADIĞIMIZ YER	6.1. Atatürk'ün eğitim ve kültür alanında yaptığı yenilikleri açıklar.	6.1.1. Öğretim Birliği Yasası'nı söyler. 6.1.2. Yeni Türk harflerinin kabul edildiğini söyler. 6.1.3. Türk Dil Kurumunun kurulduğunu söyler. 6.1.4. Türk Tarih Kurumunun kurulduğunu söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.2. Atatürk'ün ekonomi alanında yaptığı yenilikleri açıklar.	6.2.1. Aşar Vergisi'nin kaldırılması kararını söyler. 6.2.2. Sanayi Teşvik Kanunu'nu söyler. 6.2.3. Kabotaj Kanunu'nu söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.3. Atatürk'ün siyasal alanda yaptığı yenilikleri açıklar.	6.3.1. TBMM'nin açıldığını söyler. 6.3.2. 1921 Anayasası'nın kabul edildiğini söyler. 6.3.3. Saltanatın kaldırıldığını söyler. 6.3.4. Cumhuriyetin ilan edildiğini söyler. 6.3.5. Halifeliğin kaldırıldığını söyler. 6.3.6. 1924 Anayasası'nın kabul edildiğini söyler. 6.3.7. Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verildiğini söyler. 6.3.8. Çok partili hayata geçiş çalışmalarını yapıldığını söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.4. Atatürk'ün toplumsal alanda yaptığı yenilikleri açıklar.	6.4.1. Uluslararası ölçülerin kabul edildiğini söyler. 6.4.2. Şapka ve Kıyafet Kanunu'nun kabul edildiğini söyler. 6.4.3. Tekke ve zaviyelerin kapatıldığını söyler. 6.4.4. Soyadı Kanunu'nu söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.5. Atatürk'ün hukuk alanında yaptığı yenilikleri açıklar.	6.5.1. Yeni Mahkemeler Teşkilatının Kurulması Kanunu'nu söyler. 6.5.2. Türk Medeni Kanunu'nu söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu

6. ÜLKEMİZ VE YAŞADIĞIMIZ YER	6.6. Atatürk'ün yaptığı yenilikler ile ilgili etkinliklere katılmaya istekli olur.	6.6.1. Atatürk'ün yaptığı yenilikler ile ilgili konferanslara katılmaktan zevk alır. 6.6.2. Atatürk'ün yaptığı yenilikler ile ilgili belirli gün ve haftaları fark eder. 6.6.3. Atatürk'ün yaptığı yenilikler ile ilgili film ve belgesel izlemekten zevk alır. 6.6.4. Atatürk'ün yaptığı yenilikler ile ilgili kitaplar okumaktan zevk alır. 6.6.5. Atatürk'ün yaptığı yenilikler ile ilgili bilgi edinmek için arşivleri ziyaret etmektan zevk alır.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.7. Doğal sistemlerin isimlerini sıralar.	6.7.1. Doğal sistemlerden iklim, yer şekilleri, su kaynakları, toprak tipleri ve doğal bitki topluluklarını görsel üzerinde gösterir. 6.7.2. Doğal sistemlerin iklim, yer şekilleri, su kaynakları, toprak tipleri ve doğal bitki toplulukları olduğunu söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.8. İklim elemanlarının oluşumu ve dağılışı üzerinde etkili olan etmenleri açıklar.	6.8.1. Dünyanın şekliyle hareketlerinin sonuçlarını farklı iklim kuşaklarının oluşumuna etkisini açıklar. 6.8.2. Farklı iklim tiplerinin özellikleriyle dağılışını görsel materyaller kullanarak açıklar. 6.8.3. Türkiye'nin iklimini etkileyen faktörleri açıklar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.9. Yer şekillerini oluşturan faktörleri oluşum kaynaklarına göre sınıflandırır.	6.9.1. Yer şekillerini oluşturan iç kuvvetleri görsel üzerinde gösterir. 6.9.2. Yer şekillerini oluşturan iç kuvvetlere örnek verir. 6.9.3. Yer şekillerini oluşturan dış faktörleri görsel üzerinde gösterir. 6.9.4. Yer şekillerini oluşturan dış faktörlere örnek verir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.10. Türkiye'nin yer şekillerinin oluşumunda etkili olan faktörleri kaynaklarına göre sınıflandırır.	6.10.1. Türkiye'nin yer şekillerinin oluşumunda etkili olan iç kuvvetleri ifade eder. 6.10.2. Türkiye'nin yer şekillerinin oluşumunda etkili olan dış kuvvetleri ifade eder. 6.10.3. Türkiye'deki yer şekillerinin dağılışını yazılı/görsel materyaller üzerinden ifade eder.	Doğrudan öğretim yöntemi Ayrık denemelerle öğretim Video modellerle öğretim Şematik düzenleyiciler	Beceri analizi kaydı Beceri analizi kayıt formu Ayrık deneme kaydı Ayrık deneme kaydı formu

6. ÜLKEMİZ VE YAŞADIĞIMIZ YER	6.11. Yer şekillerinin doğal ve beşerî sistemler ile ilişkisini açıklar.	6.11.1. Yer şekillerinin dağılışının yerleşme üzerindeki etkisini açıklar. 6.11.2. Yer şekillerinin dağılışının insan faaliyetleri üzerindeki etkisini açıklar. 6.11.3. Yer şekillerinin dağılışı ile iklim arasındaki ilişkiyi açıklar. 6.11.4. Yer şekillerinin dağılışı ile bitki örtüsü arasındaki ilişkiyi açıklar.	Doğrudan öğretim yöntemi Ayrık denemelerle öğretim Video modelle öğretim Şematik düzenleyiciler	Beceri analizi kaydı Beceri analizi kayıt formu Ayrık deneme kaydı Ayrık deneme kaydı formu
	6.12. Su kaynaklarını farklı özelliklerine göre sınıflandırır.	6.12.1. Türkiye'deki yer üstü sularının isimlerini söyler. 6.12.2. Türkiye'deki yer üstü sularının özelliklerini söyler. 6.12.3. Türkiye'deki yer altı sularının isimlerini söyler. 6.12.4. Türkiye'deki yer altı sularının özelliklerini söyler. 6.12.5. Su kaynaklarının özelliklerini doğal süreçler ile açıklar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.13. Çeşitli toprak tiplerini oluşum süreçlerine göre açıklar.	6.13.1. Toprak tiplerinin oluşumuyla dağılışında olan doğal unsurları söyler. 6.13.2. Türkiye'deki toprak tiplerinin özellikleriyle dağılışını ifade eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.14. Doğal bitki topluluklarını açıklar.	6.14.1. Türkiye'deki bitki tür ve topluluklarını sınıflandırır. 6.14.2. Türkiye'deki doğal bitki örtüsünün dağılışında etkili olan unsurları açıklar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.15. Beşerî sistemlerin isimlerini sıralar.	6.15.1. Beşerî sistemlerin nüfusun dağılışı, yerleşme, ekonomik faaliyetler, ulaşım, iletişim, politika, yönetim, kültür ve turizm olduğunu gösterir. 6.15.2. Beşerî sistemlerin nüfusun dağılışı, yerleşme, ekonomik faaliyetler, ulaşım, iletişim, politika, yönetim, kültür ve turizm olduğunu söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu

6. ÜLKEMİZ VE YAŞADIĞIMIZ YER	6.16. Beşerî sistemlerin özelliklerini açıklar.	6.16.1. Türkiye’de nüfusun dağılışının özelliklerini ifade eder. 6.16.2. Türkiye’nin yerleşme özelliklerini örnekler. 6.16.3. Türkiye’nin ekonomik faaliyetlerinin özelliklerini ifade eder. 6.16.4. Türkiye’nin ulaşım, iletişim özelliklerini ifade eder. 6.16.5. Türkiye’nin politika, yönetim özelliklerini ifade eder. 6.16.6. Türkiye’nin kültür özelliklerini ifade eder. 6.16.7. Türkiye’nin turizm özelliklerini ifade eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.17. Doğal ve beşerî sistemlerin kendi içinde ve birbirleriyle olan ilişkisini açıklar.	6.17.1. Doğal sistemlerin birbiriyle olan ilişkisini açıklar. 6.17.2. Beşerî sistemlerin birbiriyle olan ilişkisini açıklar. 6.7.3. Doğal ve beşerî sistemlerin birbiriyle olan ilişkisini açıklar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.18. Doğal ve beşerî sistemlere yönelik yazılı ve görsel kaynakları incelemekten haz duyar.	6.16.1. Doğal sistemlere yönelik yazılı/görsel kaynakları incelemekten zevk alır. 6.16.2. Beşerî sistemlere yönelik yazılı/görsel kaynakları incelemekten zevk alır.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.19. Aileye karşı sorumluluklarını açıklar.	6.19.1. Kendi görevlerini söyler. 6.19.2. Aile bireylerinin görevlerini söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.20. Topluma karşı sorumlulukları açıklar.	6.20.1. Toplumun ne olduğunu açıklar. 6.20.2. Toplumsal ortamlardaki bireylerin görevlerini söyler. 6.20.3. Toplumsal ortamlarda yerine getirilmesi gereken sorumlulukları sıralar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu

6. ÜLKEMİZ VE YAŞADIĞIMIZ YER	6.21. Yaşadığı yer ile ilgili sorumlulukları açıklar.	6.21.1. Hava kirliliğini önleme ile ilgili sorumluluklarını sıralar. 6.21.2. Su kirliliğini önleme ile ilgili sorumluluklarını sıralar. 6.21.3. Toprak kirliliğini önleme ile ilgili sorumluluklarını sıralar. 6.21.4. Gürültü kirliliğini önleme ile ilgili sorumluluklarını sıralar. 6.21.5. Hayvanları koruma ile ilgili sorumluluklarını sıralar. 6.21.6. Bitkileri koruma ile ilgili sorumluluklarını sıralar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.22. Yaşadığı yer ile ilgili sorumlu davranmayı tercih eder.	6.22.1. Yaşadığı yer ile ilgili sorumluluklarına önem verir. 6.22.2. Yaşadığı yer ile ilgili sorumluluklarını yerine getirmenin önemini fark eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.23. Sivil toplum kuruluşlarını açıklar.	6.23.1. Sivil toplum kuruluşlarının tanımını yapar. 6.23.2. Sivil toplum kuruluşlarını sıralar. 6.23.3. Sivil toplum kuruluşlarının önemini ifade eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	6.24. İnsanlığa hizmet eden kişileri açıklar.	6.24.1. Eğitim alanında hizmet etmiş kişileri açıklar. 6.24.2. Sanat alanında hizmet etmiş kişileri açıklar. 6.24.3. Spor alanında hizmet etmiş kişileri açıklar. 6.24.4. Askerî alanında hizmet etmiş kişileri açıklar. 6.24.5. Bilim alanında hizmet etmiş kişileri açıklar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
Açıklamalar	6.1, 6.2, 6.3, 6.4 ve 6.5. Bu hedeflerde Atatürk'ün yaptığı yenilikler öğrencilerin özelliklerine göre tarihleri ile birlikte çalışılabilir. Ek kaynaklar kullanılarak konu genişletilebilir. 6.6.3. Bu hedef davranışta öğrencilerin performansına göre yazılı veya görsel içerik basılı ya da online olarak hazırlanabilir. 6.18. Bu hedefte yer alan yazılı kaynaklar dergiler, haritalar, kitaplar, online web sayfaları, görsel kaynaklar belgeseller, videolar vb. olarak düşünülmüştür. 6.23. Bu hedefte sivil toplum kuruluşlarıyla Kızılay, Yeşilay, TEMA, LÖSEV gibi kuruluşlar ifade edilmektedir.			

	Hedefler	Hedef Davranışlar	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
7. BİLİNÇLİ ÜRETİM VE TÜKETİM	7.1. Üretimin ülkemiz ve insanlar için önemini açıklar.	7.1.1. Üretimi tanımlar. 7.1.2. Üretime katılımın kişide sorumluluk bilinci oluşturduğunu söyler. 7.1.3. Üretime katılımın kişide öz güven oluşturduğunu söyler. 7.1.4. Üretime katılımın kişiye maddi kazanç sağladığını söyler. 7.1.5. Üretime katılımın ülke ekonomisine katkı sağladığını söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	7.2. Üretim öncesi dikkat edilmesi gereken faktörleri açıklar.	7.2.1. Üretilecek ürün içeriğinin sağlıklı/taze ürünlerden oluşması gerektiğini söyler. 7.2.2. Üretilecek ürün ham maddesinin kalite standartlarına uygun olması gerektiğini söyler. 7.2.3. Üretilecek ürünün geri dönüştürülebilir özellikte olması gerektiğini söyler. 7.2.4. Üretimde hijyen kurallarına uyulması gerektiğini söyler. 7.2.5. Üretimde güvenlik kurallarına uyulması gerektiğini söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	7.3. Üretim sonrası dikkat edilmesi gereken faktörleri açıklar.	7.3.1. Ürünün üzerinde ürün açıklamasının yer alması gerektiğini söyler. 7.3.2. Ürünün üzerinde üretim ve tüketim tarihlerinin yer alması gerektiğini söyler. 7.3.3. Ürünün özelliğine uygun ambalaj yapılması gerektiğini söyler. 7.3.4. Ürünün fiyatlandırmasının piyasa değerine uygun yapılması gerektiğini söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	7.4. Üretime katılmaya istekli olur.	7.4.1. Üretime katılmaya razı olur. 7.4.2. Üretime katılmaktan zevk alır.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu

7. BİLİNÇLİ ÜRETİM VE TÜKETİM	7.5. Bütçe hazırlamanın önemini açıklar.	7.5.1. Bütçeyi tanımlar. 7.5.2. Bütçe yapıldığında gereksiz harcama yapılmamış olacağını söyler. 7.5.3. Bütçe yapıldığında sadece ihtiyaç olanın alınmış olacağını söyler. 7.5.4. Bütçe yapıldığında tasarruf yapılmış olacağını söyler. 7.5.5. Bütçe yapmanın kendisine/doğaya faydalı olacağını söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	7.6. Kişisel bütçesini planlar/yapar.	7.6.1. Parasının miktarını belirler. 7.6.2. İsteklerini belirler. 7.6.3. İhtiyaçlarını belirler. 7.6.4. Öncelikli ihtiyaçlarını belirler. 7.6.5. Parasının miktarına göre ihtiyaçlarını alır. 7.6.6. Artan parasını biriktirir.	Sabit bekleme öğretimi İpuçlarının giderek artırılması İpuçlarının giderek azaltılması Video Modelle Öğretim Video İpucu ile Öğretim Kendini İzleme Stratejileri	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
	7.7. Tasarruf için yapılması gerekenleri sıralar.	7.7.1. Tasarrufu tanımlar. 7.7.2. Işıkların kullanıldıktan sonra kapatılması gerektiğini söyler. 7.7.3. Elektronik ürünleri kullandıktan sonra fişlerinin prizden çıkarılması gerektiğini söyler. 7.7.4. Enerji tasarruflu ampullerin kullanılması gerektiğini söyler. 7.7.5. Dış fırçalarken musluğun kapatılması gerektiğini söyler. 7.7.6. Duşta yeterli sürede kalınması gerektiğini söyler. 7.7.7. Bulaşık/çamaşır yıkarken suyun yeterli miktarda kullanılması gerektiğini söyler. 7.7.8. Yiyeceklerin son kullanma tarihine uygun tüketilmesi gerektiğini söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	7.8. Tasarruf yapmak için bütçe yapmanın değerine önem verir.	7.8.1. Tasarruf yapmaya önem verir. 7.8.2. Bütçe yapmanın önemini fark eder. 7.8.3. Tasarruf yapmak için bütçe yapmaya istekli olur.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu

7. BİLİNÇLİ ÜRETİM VE TÜKETİM	7.9. Tüketici haklarını açıklar.	7.9.1. Aldığı ürünü/hizmeti iade/değiştirme koşullarına dikkat ederek iade etme/değiştirme hakkı olduğunu söyler. 7.9.2. Alınan ürün/hizmeti iade/değiştirme durumunda satıcıya başvurma hakkı olduğunu söyler. 7.9.3. Satıcının iadeyi/değişimi kabul etmemesi durumunda tüketici haklarını koruyan kurumlara başvurma hakkı olduğunu söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	7.10. Tüketici haklarını kullanmaktan zevk alır.	7.10.1. Tüketici haklarını kullanmaya istekli olur. 7.10.2. Tüketici haklarını kullanmaya razı olur.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	7.11. Geri dönüşümün önemini açıklar.	7.11.1. Geri dönüşümü tanımlar. 7.11.2. Geri dönüşüme örnek verir. 7.11.3. Ülke ekonomisine katkı sağladığını ifade eder. 7.11.4. Çevre kirliliğini önlediğini ifade eder. 7.11.5. Tüketimi azaltmaya yardımcı olduğunu ifade eder. 7.11.6. Sağlık giderlerinin azalmasına yardımcı olduğunu ifade eder.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	7.12. Geri dönüşüme değer verir.	7.12.1. Geri dönüşüm yapılabilecek ürünleri ayırt etmeye önem verir. 7.12.2. Geri dönüşüm ürünlerini toplama alanlarını kullanmaya özen gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu

	Hedefler	Hedef Davranışlar	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
8. SERBEST ZAMAN	8.1.Serbest zaman kavramını açıklar.	8.1.1. Serbest zaman kavramını tanımlar. 8.1.2. Serbest zamanın önemini açıklar. 8.1.3. Okul/ders dışında yapılabilecek etkinlikleri örneklendirir. 8.1.4. Evde/mahallede yalnız yapılabilecek etkinlikleri örneklendirir. 8.1.5. Evde/mahallede aile ile yapılabilecek etkinlikleri örneklendirir. 8.1.6. Evde/mahallede arkadaşlarla yapılabilecek etkinlikleri örneklendirir. 8.1.7. Toplum içinde aile/arkadaşlarla yapılabilecek etkinlikleri örneklendirir. 8.1.8. Fiziksel sağlığı korumak/sürdürmek için yapılabilecek etkinlikleri örneklendirir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Ayrık Denemelerle Öğretim Video Modelle Öğretim Şematik Düzenleyiciler	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı Ayrık Deneme Kaydı Formu
	8.2. Serbest zaman etkinliklerini planlar/yapar.	8.2.1. Serbest zamanını planlar. 8.2.2. Serbest zaman planını uygular.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Gömülü Öğretim Yöntemi Kendini İzleme Stratejileri	Beceri Analizi Kaydı Beceri Analizi Kayıt Formu
	8.3. Serbest zaman etkinliklerini yapmaktan zevk alır.	8.3.1. Okul/ders dışında yapılabilecek etkinliklere katılmaktan zevk alır. 8.3.2. Evde/mahallede yalnız yapılabilecek etkinlikleri yapmaktan zevk alır. 8.3.3. Evde/mahallede aile ile yapılabilecek etkinliklere katılmaktan zevk alır. 8.3.4. Evde/mahallede arkadaşlarla yapılabilecek etkinliklere katılmaktan zevk alır. 8.3.5. Toplum içinde aile/arkadaşlarla yapılabilecek etkinliklere katılmaktan zevk alır. 8.3.6. Fiziksel sağlığı korumak/sürdürmek için yapılabilecek etkinliklere katılmaktan zevk alır.	Kendini İzleme Stratejileri	Kendini Değerlendirme Kaydı Kendini Değerlendirme Formu
Açıklamalar	8.2. Bu hedefte masa tenisi, akıl oyunları, langırt, satranç, bahçe işleri gibi etkinlikler okul/ders dışında yapılabilecek etkinliklere örnek verilebilir. Yürüyüş, kitap okuma, müzik dinleme, el işi çalışmaları, maket çalışmaları, fotoğraf çekme gibi etkinlikler evde/mahallede yalnız yapılabilecek etkinliklere örnek verilebilir. Yürüyüş, sinema/tiyatroya gitme, konsere gitme, müze ziyareti, piknik, sportif faaliyetler gibi etkinlikler evde/mahallede aile ve arkadaşlar ile yapılabilecek etkinliklere örnek verilebilir. Gençlik merkezlerine, kültür merkezlerine, alışveriş merkezlerine, kütüphanelere, fuarlara gitmek; parkur/macera oyunlarına, izcilik, ve kulüp çalışmalarına katılmak gibi toplum içinde aile/arkadaşlarla yapılabilecek etkinliklere örnekler verilebilir. Pilates, yoga, fitness, zumba, halk dans gibi etkinlikler fiziksel sağlığı korumak/sürdürmek için yapılabilecek etkinliklere örnek verilebilir.			

DERS PLANI ÖRNEKLERİ

DERS PLANI ÖRNEĞİ - 1

BÖLÜM-1	
Dersin Adı	Sosyal Hayat
Öğrenme Alanı	1. Toplumsal Uyum Becerileri
Hedef	1.5. Dijital bankacılığı kullanır.
Hedef Davranışlar	1.5.1. Uygulamaya girer. 1.5.2. İhtiyacı olan işlemle ilgili sekmeyi kullanır. 1.5.3. Uygulamadan çıkış yapar.

BÖLÜM-2	
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Video İpucu ile Öğretim Yöntemi
Öğretim Araç Gereçleri	Beceri basamağının yer aldığı video kaydı, akıllı tahta, her bir öğrenciye bilgisayar/tablet
Öğretime Hazırlık	Hedefe yönelik ekteki kayıt formu kullanılarak öğretim öncesi değerlendirme yapılır. Öğrencinin yanıtlayamadığı hedef davranışlara ilişkin sorular öğretim amacı olarak belirlenir. Öğrenciye ön koşullara ilişkin sorular sorulur. Öğrenciden kullanacağı uygulamaya yönelik sembolü göstermesi, müşteri numarası/T.C. kimlik numarasını ve şifresini söylemesi/yazması, telefonu/bilgisayarı açıp kapatmayı göstermesi istenir. Öğrencinin uygun yanıtları pekiştirilir, uygun olmayan yanıtlar için model olunur.
Ortam Düzenleme	Öğrencilerin tahtayı görebilecekleri şekilde oturmaları sağlanır. Tüm öğrencilerin kullanacağı araçlar görüş alanında olacak şekilde düzenlenir.
Dikkat Çekme	Bankanın kullanımıyla ilgili konuşulur. “Hiç bankaya gittiniz mi?”, “Bankada hangi işlemler yapılır?” sorularıyla derse giriş yapılır. “Şimdi sizlerle bankada yapılan işlemler ile ilgili bir video izleyelim.” denir ve video izletilir. “Sizce bankacılık işlemlerini yapmanın daha kolay bir yolu var mı?”, “Dijital bankacılığı duydunuz mu?” sorularıyla dersin amacına geçiş yapılır.

Güdüleme	Dijital bankacılığın ne işe yaradığı ifade edilir. “Dijital bankacılık, banka işlemlerimizi hızlı ve kolay bir şekilde yapmamıza yardımcı olur. Paranızı kolayca yönetebilirsiniz.” denir. “Siz de dijital bankacılıkta işlem yapmayı öğrenmek ister misiniz?” diye sorulur.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş	Öğrencilere dersin amacı ile ilgili bilgi verilir. “Bugün sizlerle akıllı tahtayı ve önümüzdeki bilgisayar/tabletleri kullanarak dijital bankacılığı kullanmayı öğreneceğiz.” denir. Dikkat işareti verilir. Öğrencilere “Sizi derse hazır görüyorum, hadi başlayalım.” denir.

BÖLÜM-3

Uygulama	<p>Öğrencilere “Burada akıllı tahtamız var. Akıllı tahtada dijital bankacılığı kullanmak için uygulamaya girme ile ilgili video var. Sizlerin önünde de bilgisayarlarımız var. Ben akıllı tahtayı kullanacağım, sizler önünüzdeki bilgisayarları/tabletleri kullanacaksınız. Bu videoyu çok dikkatli bir şekilde izlemenizi istiyorum, daha sonra siz de bu videodaki gibi yapacaksınız.” denir.</p> <p>Beceri basamağı ile ilgili video başından sonuna kadar öğrencilere 2 kez izletilir. Öğrencilere “Aferin, videoyu çok dikkatli bir şekilde izlediniz.” denir. Video izletildikten sonra “Şimdi siz de videoda izlediğiniz gibi yapın.” denir.</p> <p>Öğrencilerden beceri basamağını videodaki gibi yapanlar, pekiştirilir ve "Dijital Bankacılığı Kullanma Becerisi İlerleme Kayıt Formu"nda 1. kez sütununda ilgili satıra “+” işareti konur. Öğrencilerden beceri basamağını videodaki gibi yapamayanlar ya da eksik yapanlar, durdurulur. Sözel olarak beceri basamağı hatırlatılmaya çalışılır. Açıklamalara not yazılır. Öğrenci yaparsa pekiştirilir. Öğrenci yapamazsa video tekrar izletilir. Öğrenciden tekrar videoda gördüklerinin aynısını yapması istenir. Öğrenci yaparsa pekiştirilir ve ilerleme kayıt formunda ilgili satıra “+” işareti konur. Öğrenci yapamazsa hata düzeltilmesi olarak 2. kez video izletilir. Öğrenciden yapması istenir. Öğrenci yaparsa, davranışı betimlenerek pekiştirilir ve ilerleme kayıt formunda ilgili öğrencinin satırına “+” işareti konur. Öğrenci yine doğru tepkiyi sergilemezse, fiziksel yardımla beceri basamağı öğrenciye yaptırılır. İlerleme kayıt formunda “-” olarak işaretlenir.</p> <p>Beceri basamaklarını öğrenciler bağımsız olarak yapana kadar aynı şekilde öğretime devam edilir.</p> <p>Öğretmen, öğretim sürecinin sonunda “Bugün seninle dijital bankacılığı kullanma becerisi çalıştık.” diyerek dersi bitirir.</p>
Genelleme ve İzleme	<p>Hedef davranışın öğretiminin farklı bir öğretmenin varlığında, öğretim yapılan ortamdan farklı bir ortamda, öğretimde kullanılan bilgisayar/telefondan farklı araç gereçlerle genelleme çalışmaları yapılmalıdır.</p> <p>Hedef davranışın öğretiminden sonra davranış 4 hafta boyunca gözlemlenmelidir. İkinci ve dördüncü haftalarda değerlendirme yapılmalıdır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda öğrenci ikinci ve dördüncü haftalarda da hedef davranışları ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa öğrenci hedef davranışları kazanmıştır.</p>

BÖLÜM-4	
Ölçme ve Değerlendirme	<p>Beceri basamaklarına yönelik ölçüt %100'dür. Öğrenciye becerinin ana yönergesi verilir. Öğrencinin bağımsız olarak yaptığı basamaklar "Dijital Bankacılığı Kullanma Becerisi Kayıt Formu"na "+" olarak işaretlenir. Yapamadığı basamaklar "-" olarak işaretlenir. Öğrenciye değerlendirme sürecinde olumlu ya da olumsuz tepki verilmez. Öğrencinin yapamadığı ya da tepkisiz kaldığı basamaklar bir sonraki öğretim oturumu için hedef olarak alınır.</p> <p>Dijital Bankacılığı Kullanma Becerisi Kayıt Formu örnek olarak hazırlanmıştır. Öğrencilerin bireysel özelliklerine uygun olarak beceri basamakları düzenlenebilir.</p>
Veliye Yönelik Öneriler	<p>Veliden, öğrenciye dijital bankacılığı kullanmasına yönelik fırsatlar vermesi istenir. Öğrenci dijital bankacılığı kullanırken çok fazla müdahale edilmeden, öncelikle öğrencinin gözlenmesi, ihtiyacı olduğu basamaklarda yardım edilmesi gerektiği veliye söylenmelidir.</p> <p>Kayıt formu veliyle paylaşarak evde gözlem sırasında doldurması istenmelidir.</p>
Açıklamalar/Dikkat Edilecek Hususlar	<p>Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre dikkat çekme ve güdüleme aşamalarında farklı açıklamalar/çalışmalar yapılabilir, farklı tepkiler alınabilir.</p> <p>Okul ve sınıf imkânları doğrultusunda her öğrenciye bilgisayar sağlanarak öğretim yapılabilir. Her öğrenciye bilgisayar verilemediği durumlarda beceri basamaklarına uygun sıralama kartları hazırlanarak benzetim ortamında öğrenme ile birlikte öğretim yapılabilir.</p> <p>Okullarda bulunan bilgisayar laboratuvarları uygun zamanlarda kullanılabilir.</p> <p>Beceri basamaklarının videoları çekilirken video görüntüsü çekilen kişinin kullandığı tarafında çapraz olacak şekilde, bilgisayarın sadece klavyesi ve mouse görünecek şekilde çekim yapılmalıdır.</p> <p>Öğrencilerin kişisel bilgilerinin paylaşılması ya da bilgisayar ortamına güvenli aktarılması konusunda bilgilendirme yapılmalıdır.</p>
Dersin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşleri	

Dijital Bankacılığı Kullanma Becerisi İlerleme Kayıt Formu

Yönerge: Öğretim sırasında kullanılmak üzere hazırlanmıştır.

Hedef Davranış	Beceri Basamakları	Ölçüt	1. Kez	2. Kez	Açıklama
1.5.1. Uygulamaya girer.	1. Uygulamanın sembolüne tıklar/dokunur.	%100			
	2. Kullanıcı adı/müşteri numarasını yazar.				
	3. Şifre girme/doğrulama bilgilerini tamamlar.				
1.5.2. İhtiyacı olan işlemle ilgili sekmeyi kullanır.	1. İhtiyacı olan işlemle ilgili olan sekmeye tıklar/dokunur.				
	2. İşlemle ilgili istenen bilgileri yazar.				
	3. Onay sembolüne tıklar/dokunur.				
1.5.3. Uygulamadan çıkış yapar.	1. Güvenli çıkış sembolüne tıklar/dokunur.				

Dijital Bankacılığı Kullanma Becerisi Kayıt Formu

Yönerge: Öğrenciye ana yönerge verilir. Öğrencinin bağımsız olarak yaptığı basamakları kayıt çizelgesine “+” olarak işaretlenir. Yapamadığı basamaklar “-” olarak işaretlenir. Öğrencinin tepki vermemesi durumunda yönerge tekrar edilir. Öğrenci yaparsa kayıt çizelgesine “+”, yapamazsa/tepki vermezse “-” olarak işaretlenir. Öğrenciye değerlendirme sürecinde olumlu ya da olumsuz tepki verilmez. Öğrencinin yapamadığı basamaklar bir sonraki öğretim oturumu için hedef olarak alınır.

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Tarih:

Hedef	Hedef Davranış	Beceri Basamakları	Ölçüt	Kayıt	Açıklama
1.5. Dijital bankacılığı kullanır.	1.5.1. Uygulamaya girer.	1. Uygulamanın sembolüne tıklar/dokunur.	%100		
		2. Kullanıcı adı/müşteri numarasını yazar.			
		3. Şifre girme/doğrulama bilgilerini tamamlar.			
	1.5.2. İhtiyacı olan işlemle ilgili sekmeyi kullanır.	1. İhtiyacı olan işlemle ilgili olan sekmeye tıklar/dokunur.			
		2. İşlemle ilgili istenen bilgileri yazar.			
		3. Onay sembolüne tıklar/dokunur.			
1.5.3. Uygulamadan çıkış yapar.	1. Güvenli çıkış sembolüne tıklar/dokunur.				

DERS PLANI ÖRNEĞİ - 2

BÖLÜM-1	
Dersin Adı	Sosyal Hayat
Öğrenme Alanı	5. Sağlıklı Hayat
Hedef	5.2. Sağlıklı beslenir.
Hedef Davranışlar	5.2.1. Sağlıklı öğünler planlar. 5.2.2. Beslenme programını uygular.

BÖLÜM-2	
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Kendini İzleme Stratejisi İle Öğretim
Öğretim Araç Gereçleri	Sağlıklı öğünler/sağlıklı beslenme ile ilgili videolar, kendini izleme kayıt formları, sağlıklı ve sağlıksız ürünlerin yer aldığı sunumlar/resimli kartlar
Öğretime Hazırlık	Öğretim öncesi değerlendirme için “Sağlıklı beslenmenin önemini kavrar.” hedefi ile ilgili kayıt formu kullanılarak öğrencinin hedefe ilişkin becerilerde yapabildikleri belirlenir. Öğrencinin öğrenme gereksinimleri varsa model olunur. Ön koşul becerilerin belirlenmesi amacıyla öğrenciye sağlıklı ve sağlıklı olmayan yiyecek resimleri verilir. Öğrenciden resimlerin hangisinin sağlıklı hangisinin sağlıklı olmadığını göstermesi istenir. Öğrenci gösterirse pekiştirilir. Gösteremezse model olunur, tekrar göstermesi istenir.
Ortam Düzenleme	Öğrencilerin tahtayı görebilecekleri şekilde oturmaları sağlanır. Tüm öğrencilerin kullanacağı araçlar görüş alanında olacak şekilde düzenlenir.
Dikkat Çekme	Derse başlarken konuya dikkat çekmek için sorular sorulur. Gün içerisinde ne zamanlar yemek yedikleri öğrenilir. “Bir günde kaç kere yemek yiyorsunuz?”, “Ne zamanlar yemek yiyorsunuz?” soruları sorulur. Öğünlerini kimlerin planladığıyla ilgili, öğünlerinde genelde neler yedikleri ile ilgili konuşulur. “Sabah kalktığınızda yediklerinizi kim hazırlıyor, neler yiyorsunuz?” diye sorulur. “Peki, yediklerinizi siz hazırlasaydınız nasıl olurdu?”, “Ne yemeyi tercih ederdiniz?” sorularıyla öğrencilerin fikirleri alınır. Ardından “Size yardım edenlere yemeniz gerekenler ile ilgili fikir verseydiniz neler söylediniz?” sorusu sorulur.
Güdüleme	“Şimdi sizinle bir günde neler yiyeceğine kendisi karar veren ve yiyeceklerini, içeceklerini kendisi hazırlayan birinin videosunu izleyeceğiz.” denir. Kendisi bağımsız olarak öğünlerini planlayıp kendi yiyeceklerini hazırlayan bir kişi ile ilgili bir video izletilir. Videoda olanlar ile ilgili düşünceleri öğrenilir. “Hangi öğünde ne yemeye, ne kadar yemeye ihtiyacımız var bunun farkında olduğumuzda daha sağlıklı oluruz. Yemek, içmekle ilgili ihtiyaçlarımızı bilip buna göre hareket ederiz. Kendimizi düzenlemiş oluruz. Kendi ihtiyaçlarımızı kendimiz karşılamış oluruz.” denir.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş	Derse başlarken “Bugün sizlerle kendini izleme stratejisini kullanarak sağlıklı öğünler planlamayı öğreneceğiz.” denir. Ders esnasında öğrencilerin uyması gereken kurallar belirtilerek gerekli düzenlemeler yapılır. “Sizi derse hazır görüyorum, hazırsanız başlayalım.” denir.

BÖLÜM-3

Uygulama	<p>1. Hedef davranışın tanımlanması, olumlu ve olumsuz örneklerin sunulması</p> <p>“Sağlıklı öğün nasıl olur?”, “Siz sabahları neler yiyorsunuz?” sorularıyla sağlıklı öğünün tanımlanmasına geçilir. “Taze sebze/meyvelerin tüketildiği, her besin ögesinden yeteri miktarda alınan, zamanında yenen öğünlere sağlıklı öğün denir. Ben sabah yumurta, ekme, zeytin, peynir yiyorum ve çay içiyorum. Bu benim için sağlıklı bir öğün. Sabah sadece çikolatalı ekme ya da patates kızartması yediğimde bu benim için sağlıklı bir öğün olmaz.” şeklinde açıklama yapılarak olumlu ve olumsuz örnekler verilir.</p> <p>2. Hedef davranışın yararlarının tartışılması</p> <p>Öğrencilere sağlıklı öğünler ve sağlıksız öğünleri örnekleyen görseller (resimli kart, sunum vb.) sunulur. Görseller sunulurken sağlıklı öğünler planlamanın önemi hakkında tartışılır. “Sağlıklı öğünler bizim hastalıklardan korunmamızı, daha dinç olmamızı sağlar. Organlarımız düzgün çalışır ve sağlıklı oluruz.” denir.</p> <p>3. Hedef davranış için başarı ölçütünün belirlenmesi ve uygulama yaptırılması</p> <p>“Bir günde 3 öğün yediğimizi düşünürsek bu 3 öğünde de besin gruplarından birkaçını içeren yiyecekleri, zamanında ve yeterli miktarda yemeliyiz. Bu şekilde öğünler için sağlıklı planlamalar yapmamız gerekir.” denir ve kabul edilebilir ölçüt açıklanır. Sonra sağlıklı öğünler planlamayı örnekleyen ve örneklemeyen durumlara ilişkin uygulama yaptırılır. “Sizden bir günde yediğiniz öğünleri sağlıklı şekilde planlayıp kendini izleme stratejisini kullanarak kaydetmenizi istiyorum. Sağlıklı öğün olabilmesi için besin gruplarından birkaçını içeren yiyecekler zamanında yenmeli ve yeterli miktarda olmalıdır.” şeklinde açıklama yapılır.</p>
	<p>Bu amaçla öğrencilere sağlıklı öğünleri örnekleyen ve örneklemeyen davranışlara model olunur ve öğrencilerden de yapmaları istenir. Sağlıklı öğünler hakkında fikir birliği sağlanır, sağlıksız öğünlerin ise nasıl sağlıklı hâle getirileceği hakkında konuşulur.</p> <p>Model olmak için video ya da resimli kartlardan yardım alınabilir ya da sadece yazı kullanılabilir.</p> <p>Sağlıklı ve sağlıksız yiyecek/içecek resimleri içinden sağlıklı bir öğün oluşturacak besinlerin resimleri seçilip tahtaya asılır. Öğrencilere “Sizce bu sağlıklı bir öğün oldu mu?” diye sorulur. Ardından öğrencilere “Evet, bu sağlıklı bir öğün, yeterli miktarda ve çeşitli besin gruplarından yiyecek/içecek var. Ben sağlıklı bir öğün planladım, şimdi siz de sağlıklı bir öğün hazırlayın.” denir. Öğrencilerin yapması beklenir. Yapanlar pekiştirilir, yapmayanlara geri bildirim verilir.</p> <p>Sağlıklı ve sağlıklı olmayan yiyecek/içecek resimleri içinden sağlıklı olmayan bir öğün oluşturacak besinlerin resimleri seçilip tahtaya asılır. Öğrencilere “Sizce bu sağlıklı bir öğün oldu mu?” sorulur. “Hayır, bu sağlıklı bir öğün değil. Yeterli miktarda ve çeşitli besin gruplarından yiyecek/içecek yok. Ben sağlıklı olmayan bir öğün planladım, şimdi siz de sağlıklı olmayan bir öğün hazırlayın.” denir. Öğrencilerin yapması beklenir. Yapanlar pekiştirilir, yapmayanlara geri bildirim verilir.</p> <p>Her iki resim grubu gösterilerek “Eğer sağlıklı öğünler hazırlayıp beslenmemizi bu şekilde devam ettirirsek sağlıklı olabiliriz. Sağlıklı olmayan öğünler hazırlayıp bu şekilde beslenirsek, çabuk hastalanır sağlıksız oluruz.” şeklinde açıklama yapılır.</p> <p>4. Kendini izleme stratejisini ve bu stratejiyi kullanmanın yararlarını anlatma, bu strateji kullanılırken faydalanılacak materyalleri tanıtmaya</p> <p>Öğrencilere sağlıklı öğün hazırlama öğretildikten sonra kendini izleme sürecinde kullanılacak araç gereçler tanıtılır. “Sağlıklı öğün hazırlarken kaydetmek için bu formu kullanacaksın. Burada sağlıklı öğünler hazırlarken yaptığımız davranışlar yazıyor. Öğünü hazırlarken yaptığın davranışlara “+” işareti, yapmadığın davranışlara “-” işareti koyacaksın.” denir.</p>

Uygulama	<p>Sonra öğretmen kendini izleme stratejisinin yararlarından bahseder. “Eğer sen, kendi başına sağlıklı bir öğün planlayıp planlamadığına bakıp uygun işareti koyarsan koyduğun işaretlere bakarak sağlıklı bir öğün planlayıp planlamadığını kendin bilebilirsin, nereyi eksik yaptığını görebilirsin, kendini düzeltebilirsin.” denir.</p>			
	Sağlıklı öğünler planlarım.			
	Beceri Basamakları	+	-	Açıklamalar
	1. Hangi öğünü yiyeceğime karar verdim.			
	2. Yiyeceğim öğüne ait besin gruplarından birkaçını içeren yiyeceklerden tabağıma/masaya koydum.			
	3. Yeterli miktarda yiyeceği tabağıma koydum.			
	4. Yemek zamanı geldiğinde yemeğimi yedim.			
	<p>5. Kendini izleme stratejisini kullanmaya model olma</p> <p>Ardından kendini izleme stratejisinin kullanımı öğretilir.</p> <p>Model olma aşamasında öncelikle öğretmen öğrencilere model olur. Öğretmen uygulamayı başlatmadan önce kayıt formunu ve yiyeceklerin olduğu resimli kartları kendi önüne alır. Öğretmen tüm yaptıklarını öğrencinin duyabileceği ses tonu ile ifade eder. Her basamakta hem uygun olan hem de uygun olmayan davranışlara örnek verir.</p> <p>“Saatime bakıyorum ve öğlen yemeği yeme vaktimin geldiğine karar veriyorum. 1. satırın karşısına “+” işaretliyorum. Çünkü saat 12.00 ve ben öğlen yemeğimi yemeliyim. Saatime bakıyorum ve sabah kahvaltısı yemem gerektiğine karar veriyorum. 1. satırın karşısına “-” işareti koyuyorum. Çünkü saat 12.00 ve ben yanlış karar verdim.” şeklinde örnekleme yapılır.</p>			
	Sağlıklı öğünler planlarım.			
	Beceri Basamakları	+	-	Açıklamalar
1. Hangi öğünü yiyeceğime karar verdim.	+			
2. Yiyeceğim öğüne ait besin gruplarından birkaçını içeren yiyeceklerden tabağıma/masaya koydum.				
3. Yeterli miktarda yiyeceği tabağıma koydum.				
4. Yemek zamanı geldiğinde yemeğimi yedim.				

Uygulama

6. Rehberli uygulama aşaması

Ardından rehberli uygulama aşamasına geçilir. Rehberli uygulama aşamasında öğretmen model olma basamağından farklı olarak öğrencilere yönlendirici ipuçlarıyla rehberlik eder. Öğrencilere form ve resimli kartlar verilir. İlk basamak için “Şimdi ne yapman gerekiyor?” sorusu sorulur. Öğrenci doğru tepki verdiği pekiştirilir, tepkisiz kaldığında “Doğru karar verdin mi?”, “Doğru kararı vermek için ne yapman gerekir?” diye sorulur ve öğrencinin tepkisi beklenir. Öğrenciler kendini izleme stratejisinin basamaklarını yerine getirmekte zorluk çekerse model olma aşamasına geri dönülür.

7. Öğrencinin kendini izleme stratejisini kullanma yeterliliğinin değerlendirilmesi

Son aşama olan bağımsız uygulama aşamasında ise öğrencilerin kendini izleme stratejisini kullanma yeterliği değerlendirilir. “Şimdi öğrendiklerinizi sadece siz yapacaksınız.” denir ve öğrencilere bilgi verilir. Öğrencilere gerekli araç gereçleri verdikten sonra öğrenciler gözlemlenir. Herhangi bir ipucu verilmez. Öğrencilerin doğru davranışları pekiştirilir. Öğrenciler kendini izleme stratejisinin basamaklarını yerine getirmede zorluk çekiyorsa rehberli uygulama aşamasına geri dönülür.

8. Kendini izleme stratejisinin kullanılacağı gerçek durumların tartışılması

Bu aşamada öğrencilere artık süreci öğrendiklerini ve kendi başlarına kaldıklarında da öğrendiği tüm bu uygun davranışları bulunduğu ortamda sergileyeceği söylenir.

Bu aşamada öğrencilerle nerede ve ne zaman kendini izleme stratejisinin kullanılacağı tartışılır.

“Sağlıklı bir öğün nasıl planlanır artık öğrendiniz. Yemek yiyeceğiniz ortamlarda ne zaman, ne yiyeceğinizi, ne kadar yiyeceğinizi artık biliyorsunuz ve bunu kendiniz planlayabilirsiniz. Peki, hangi ortamlarda sağlıklı öğünler planlamaya ihtiyacınız var?” denir. Öğrencilerin uygun yanıtları pekiştirilir, uygun olmayan yanıtları için akranların model olması istenilerek uygun yanıt vermesi beklenir.

Öğrencilerle derste yapılanlar, öğrenilenler hakkında konuşulur. Bundan sonrasında yapılacaklar hakkında konuşulur.

9. Gerçek durumlarda bağımsız uygulama fırsatının sağlanması

Bu aşamada amaç öğrencilerin kendini izleme stratejisini uygulayarak hedef davranışı sergilemesidir. Öğrencilerin davranışları gözlemlenmelidir. Öğrenciler için günlük ya da haftalık çizelgeler yapılmalıdır ya da öğrencilere yaptırılmalıdır. Daha sonra öğrencilerin işaretlemelerini yapmaları beklenmelidir. Yine günlük ya da haftalık kontroller yapılmalıdır. Eğer öğrencinin çizelgelerde yer alan grafiklerde aşağıya doğru bir düşüş gözlemlendiğinde 7. basamak gözden geçirilmeli ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

10. Gerçek durumlarda öğrencinin kendini izleme stratejisini kullanma bağımsızlığının değerlendirilmesi

Bu son aşamada öğrencilerin stratejiyi genelleyip genellemediği değerlendirilir. Kısacası bu aşamada; öğrencilerden kontrol listesindeki hatırlatıcı basamaklar olmadan ya da daha az sıklıkta kontrol listesi verilerek davranışı yapmaları beklenir. Öğrencilerin kendi davranışlarını daha az sıklıkta gözlemesi ve kaydetmesi beklenmelidir. Bu sırada, öğrencilerin davranışı aralıklarla gözlemlenir ve öğrenci hedef davranışa uygun pekiştirilir. “Artık kendi öğünlerinizi kendiniz hazırlıyor ve bu öğünleri sağlıklı planlıyorsunuz ve uyguluyorsunuz. Süpersiniz.” şeklinde öğrencilerin olumlu davranışları pekiştirilir.

Genelleme ve İzleme	<p>Öğretmen tarafından yapılan öğretim sonrası 7. basamağı (öğrencinin kendini izleme stratejisini kullanma yeterliliğinin değerlendirilmesi) bir başka öğretmen ile öğretim yapılan ortam dışında bir ortamda, öğretimde kullanılan resimli kartlar dışında resimli kartlar ya da teknolojik araç gereçler kullanılarak genelleme çalışmalarına yer verilmelidir.</p> <p>Hedef davranışın öğretiminden sonra davranış 4 hafta boyunca gözlemlenmelidir. İkinci ve dördüncü haftalarda değerlendirme yapılmalıdır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda öğrenci ikinci ve dördüncü haftalarda da hedef davranışları ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa öğrenci hedef davranışları kazanmıştır.</p>
----------------------------	--

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme	<p>Öğretim sonunda ve izleyen süreç içerisinde öğrenci gözlenir ve görüşmeler yapılır. Öğrenci beceri basamaklarını ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa “Sağlıklı Beslenme Becerisi Kayıt Formu” nda kayıt sütununa “+” işareti konur. Öğrenci ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa kayıt sütununa “-” işareti konur.</p>
Veliye Yönelik Öneriler	<p>Aile ile hedef davranışların amacı ve öğretim yöntemi paylaşılır. Aileden öğrencinin sağlıklı beslenme ile ilgili beceri basamaklarını evde de gerçekleştirebilmesi için öğrenciye fırsat vermesi istenir. Hedef davranış gerçekleştirme düzeyi ile ilgili de kendini kontrol etme kayıt formundan takip edilmesi gerektiği ve öğrencinin de kendini kontrol etmesi için yönlendirme/hatırlatma yapılması gerektiği söylenir.</p>
Açıklamalar/Dikkat Edilecek Hususlar	<p>Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre dikkat çekme ve güdüleme aşamalarında farklı açıklamalar/çalışmalar yapılabilir, farklı tepkiler alınabilir.</p> <p>Öğretimden önce aile ve öğrenci ile görüşme yapıp öğrencinin özel olarak yediği/yemediği yiyecekler, yaptığı diyet varsa belirlenmelidir. Öğrencinin günlerinde tercih ettiği yiyecekler belirlenmelidir.</p> <p>Öğrencilerin sosyoekonomik durumu göz önüne alınarak resimli kartlar hazırlanmalıdır, örnekler verilmelidir.</p> <p>Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre sıralama kartları hazırlanarak benzetim ortamında öğrenme ile birlikte öğretim yapılabilir.</p> <p>Aile ve okul hemşiresi ile iş birliği içinde hedefin gerçekleştirilmesine ilişkin paylaşım yapılmalıdır.</p>
Dersin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşleri	

Sağlıklı Beslenme Becerisi Kayıt Formu

Yönerge: Öğrenci beceri basamaklarını ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa “Sağlıklı Beslenme Becerisi Kayıt Formu”nda kayıt sütununa “+” işareti konur. Öğrenci ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa kayıt sütununa “-” işareti konur.

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Tarih:

Hedef	Hedef Davranış	Beceri Basamakları	Ölçüt	Kayıt	Açıklama
5.2. Sağlıklı beslenir.	5.2.1. Sağlıklı öğünler planlar.	1. Hangi öğünü yiyeceğine karar verir. 2. Yiyeceği öğüne ait besin gruplarından birkaçını içeren yiyeceklerden tabağına/masaya koyar. 3. Yeterli miktarda yiyeceği tabağına koyar. 4. Yemek zamanı geldiğinde yemeğini yer.	%100		
	5.2.2. Beslenme programını uygular.	1. Beslenme programını uygular.	%100		

DERS PLANI ÖRNEĞİ - 3

BÖLÜM-1	
Dersin Adı	Sosyal Hayat
Öğrenme Alanı	4. Güvenli Hayat
Hedef	4.1. Suç teşkil eden durumları ayırt eder.
Hedef Davranışlar	4.1.3. Hırsızlığın suç olduğunu söyler.

BÖLÜM-2	
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ayrık Denemelerle Öğretim
Öğretim Araç Gereçleri	-
Öğretime Hazırlık	Öğrencilerle suçun ne olduğu ile ilgili konuşulur. "Ne yapıldığında suç olur?", "Suç neye denir?" soruları sorulur ve öğrencilerin yanıtları alınır. Doğru yanıtlar pekiştirilir. Yanlış yanıtlara model olunur ve suç, "Yasalara aykırı davranışlar yapmaktır." şeklinde tanımlanır. Öğrencilerle hırsızlığın ne olduğuyla ilgili konuşulur. "Daha önce hırsızlık kelimesini duydunuz mu?", "Hırsızlık nedir?" diye sorulur ve öğrencilerin yanıtları alınır. "Hırsızlık, başkasının eşyasını izni olmadan almaktır." şeklinde hırsızlık tanımlanır.
Ortam Düzenleme	Öğrenciler öğretmeni görececek şekilde oturtulur.
Dikkat Çekme	Öğretmen dersten önce çantasını sınıftan çıkarır. Derse başladığında "Çantam nerede, acaba birisi bana sormadan aldı mı? Birisinin eşyasını izinsiz alabilir miyiz? Alırsak ne olur?" şeklinde hedef davranışa dikkat çekecek sorular sorulur.
Güdüleme	"Hırsızlığın suç olduğunu bilmek ne işimize yarar?", "Hırsızlığı, normal olan davranışlardan ayırmamız bize nasıl yardımcı olur?" sorularıyla ve "Hırsızlık ile karşılaştığımızda bunu tanımak, gereken yerlere başvurmamızı sağlar." gibi cümlelerle öğrenciler güdülenir.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş	Dikkati çekme ve güdüleme basamaklarının ardından dersin amacı ile ilgili bilgi verilir. "Bugün sizlerle hırsızlığın suç olduğu ile ilgili bir çalışma yapacağız." denir. Ders esnasında öğrencilerin uyması gereken kurallar belirterek gerekli düzenlemeler yapılır. Derse geçiş için "Sizi derse hazır görüyorum. Hazırsanız başlayalım." denir ve derse geçilir.

BÖLÜM-3	
Uygulama	<p>Öğretime kontrol edici uyaran (sözel ipucu) sunularak başlanır. “Hırsızlık nedir? Söyle!” şeklinde yönerge verilir. Sözel ipucu sunularak “Hırsızlık suçtur.” diye cevap verilir. “Şimdi sen söyle!” denir, hedef uyaran tekrar edilir ve öğrencinin tepkisi dört saniye beklenir. Öğrenci dört saniye içinde tepki verdiğinde “Harikasin, hırsızlığın suç olduğunu söyledin.” şeklinde pekiştirilir. “Ayrık Deneme ile Hırsızlığın Suç Olduğunu Söyleme Davranışı İlerleme Kayıt Formu”na “+” olarak işaretlenir.</p> <p>Öğrenci yanlış tepki verirse sözel ipucu tekrar sunulur ve yeni denemeye geçilir. Hırsızlığın suç olduğunu söylemesi için 10 deneme bu şekilde tamamlanır. Her denemenin ardından öğrencinin yapabildiği ve yapamadığı denemelere ilerleme kayıt formunda ilgili satıra işaretleme yapılır.</p> <p>Bu süreç diğer hedef davranışlar için de benzer şekilde uygulanır. Karar verilen deneme sayısı tamamlandığında öğretim oturumu sonlandırılır ve öğrencinin çalışmaya katılımı pekiştirilir.</p>
Genelleme ve İzleme	<p>Hedef davranışın öğretimi bir başka öğretmen varlığında, öğretim yapılan ortam dışında bir ortamda öğrencinin genelleme yapabilmesi için tekrar edilmelidir.</p> <p>Hedef davranışın öğretiminden sonra davranış 4 hafta boyunca gözlemlenmelidir. İkinci ve dördüncü haftalarda değerlendirme yapılmalıdır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda öğrenci ikinci ve dördüncü haftalarda da hedef davranışları ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa öğrenci hedef davranışları kazanmıştır.</p>

BÖLÜM-4	
Ölçme ve Değerlendirme	Davranışa yönelik ölçüt %100 olarak belirlenmiştir. Öğretim sonu değerlendirme için “Hırsızlık nedir?” sorusuna öğrenci doğru cevap verdiyse ise kayıt formuna “+”, yanlış cevap verdiyse ya da tepkisiz kaldıysa kayıt formuna “-” işareti konur. Bu süreçte öğrenciye herhangi bir ipucu ya da pekiştireç verilmez.
Veliye Yönelik Öneriler	Veli, hedef-hedef davranış konusunda bilgilendirilir.
Açıklamalar/Dikkat Edilecek Hususlar	<p>Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre kontrol edici ipucu (sözel ipucu, model olma, fiziksel yardım, işaret ipucu gibi) farklılaştırılabilir.</p> <p>Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre her deneme için deneme sayıları 5 ile 15 arasında değişiklik gösterebilir.</p> <p>Hedef davranışın özelliği itibarıyla örneklendirme yapılırken dikkat edilmelidir. Öğrencileri davranışa yönlendirecek örneklerden kaçınılmalıdır.</p>
Dersin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşleri	

Hırsızlığın Suç Olduğunu Söyleme Davranışı Kayıt Formu

Yönerge: Öğrenci beceri basamaklarını ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa formda kayıt sütununa “+” işareti konur. Öğrenci ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa kayıt sütununa “-” işareti konur.

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Hedef	Hedef Davranış	Beceri Basamakları	Ölçüt	Kayıt	Açıklama
4.1. Suç teşkil eden durumları ayırt eder.	4.1.3. Hırsızlığın suç olduğunu söyler.	1. Hırsızlık suç der.	%100		

DERS PLANI ÖRNEĞİ - 4

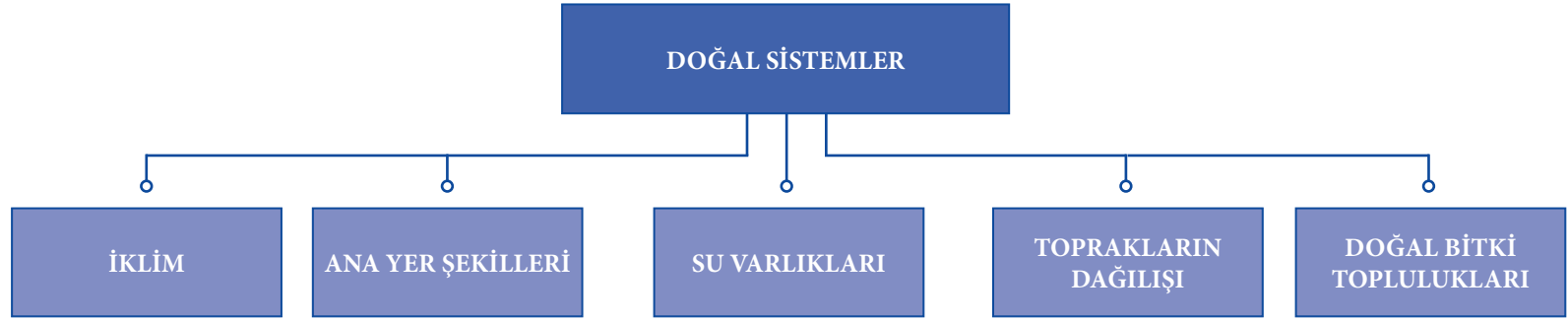
BÖLÜM-1	
Dersin Adı	Sosyal Hayat
Öğrenme Alanı	6. Ülkemiz ve Yaşadığımız Yer
BÖLÜM-2	
Hedef	6.7. Doğal sistemlerin isimlerini sıralar.
Hedef Davranışlar	6.7.1. Doğal sistemlerden iklim, yer şekilleri, su kaynakları, toprak tipleri ve doğal bitki topluluklarını görsel üzerinde gösterir. 6.7.2. Doğal sistemlerin iklim, yer şekilleri, su kaynakları, toprak tipleri ve doğal bitki toplulukları olduğunu söyler.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Şematik Düzenleyiciler
Öğretim Materyalleri/ Araçları	Öğretmen şeması, öğrenci şemaları ve kartları, dizüstü/tablet bilgisayar, akıllı tahta
Ortam Düzenlemeleri	Öğrencilerin dikkatini dağıtıcı uyaranlar ortamdaki kaldırılır. Sınıftaki sıralar “U” şeklinde pencereler öğrencilerin arkasında kalacak şekilde düzenlenir. Öğretmen masası; sağ tarafta, akıllı tahtası ise öğrencilerin hepsinin rahat bir şekilde görebileceği uzaklıkta, karşılığında bulunur. Tüm öğrencilerin kullanacağı araçlar görüş alanında olacak şekilde düzenlenir.

BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme- Güdüleme-Derse Geçiş	<p>Öğrencilere dersin amacı ile ilgili bilgi verilir. Öğrencilere “Bugün sizlerle doğal sistemlerin neler olduğunu öğreneceğiz.” denilir.</p> <p>Ders esnasında öğrencilerin uyması gereken kurallar belirtilerek gerekli düzenlemeler yapılır.</p> <p>Öğrencilere “Bakalım tahtada neler var? Gördüğünüz gibi bu bir şema ve burada oklar var. Biz bu okların uçlarını birlikte dolduracağız.” denilerek dikkat işareti verilir. “Sizi derse hazır görüyorum, hazırsanız başlayalım.” denilir.</p>
Uygulama	<p>Doğal sistemlerinin olduğunu gösteren kartlar tek tek alınır “Bu kartlarda ne görüyorsunuz?” denilir. Öğrencilerin kartlarla ilişkili tepkileri pekiştirilir.</p> <p>Doğal sistemlerin her birinin adı söylenerek şemaya tek tek yapıştırılır. Öğretmen resimleri işaret ederek “Doğal sistemler iklim, yer şekilleri, su kaynakları, toprak tipleri ve doğal bitki topluluklarıdır.” der. Daha sonra “Haydi, hep birlikte doğal sistemlerin adlarını tekrarlayalım.” der. Öğretmen yine şemadan resimleri işaret ederek öğrencilerle birlikte tekrar edilir.</p> <p>“Şimdi sıra sizde.” denilerek “Doğal sistemlerin adları nelerdir?” sorusu öğrencilere sorulur ve öğrencilerin doğru cevapları pekiştirilir.</p> <p>“Evet. Doğal sistemlerinin adlarını öğrendik. Şimdi kartları şemadan alıyorum ve karıştırıyorum. Sıra sizde, kim şemaya kartları yapıştırmak ister?” denilerek öğrencilere söz hakkı verilir. Sırasıyla tüm öğrencilere kartlar şemaya doğal sistemlerin isimleri söylenilerek taktırılır.</p> <p>Doğru davranışlar pekiştirilir, yanlış yanıtlara model olunur.</p> <p>Son olarak şema gösterilerek doğal sistemlerin isimleri tekrarlanır.</p> <p>Daha sonraki aşamada şema ortadan kaldırılır. Öğrencilere “Peki söyleyin bakalım. Doğal sistemlerinin adları nelerdir?” diye sorulur. Öğrencilere tek tek söz hakkı verilerek, doğru cevabı bağımsız olarak vermeleri beklenir. Doğru cevap verenler pekiştirilir. Doğru cevabı veremeyen öğrenci için şema bir kez daha gösterilerek model olunur. Öğrenciye soru tekrar sorulur. Doğru cevabı verdiğinde pekiştirilir.</p>
Açıklamalar	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre dikkat çekme ve güdüleme aşamalarında farklı açıklamalar yapılabilir, farklı tepkiler alınabilir. • Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre şemalar, yazılı ya da resimlerin olduğu kartlar veya gerçek nesnelere hazırlanabilir. • Öğrencilerle materyal olarak grup çalışmasında akıllı tahta ya da bir şema üzerinden çalışılabilir. Öğrencilere bireysel şemalar da dağıtılarak çalışılabilir. • Türkiye'nin doğal sistemlerine uygun haritalar kullanılabilir. • Öğrencilerin dil becerileri özelliklerine göre öğrencilerden alınan yanıtlar çeşitlendirilebilir.

BÖLÜM-4

Öğrencilerle derste öğrenilenler hakkında konuşulur. Masanın üzerine doğal sistemlerinin adlarını içeren yazılı/resimli kartları koyulur. Öğrencilere “Şimdi sizinle şemayı dolduralım.” denilir. Öğrencilerden şemaya uygun kartları yapıştırma ve doğal sistemleri söylemeleri istenir.

Kayıt çizelgesinde öğrencilerin doğru yaptıklarına “+”, yanlış yaptıklarına “-“ işareti konulur. Yapmadığı bölümler bir sonraki ders için amaç olarak alınır. Öğrenci yanıtına tepki verilmeden değerlendirme oturumu tamamlanır.

ÖRNEK “DOĞAL SİSTEMLER” ŞEMASI

Ölçme ve
Değerlendirme

Türkiye'nin Doğal Sistemlerinin İsimlerini Sıralama Becerisi Kayıt Formu

Yönerge: Öğrenci beceri basamaklarını ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa formda kayıt sütununa “+” işareti konur. Öğrenci ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa kayıt sütununa “-” işareti konur.

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Hedef	Soru	Beceri Basamakları	Ölçüt	Kayıt	Açıklama
6.7. Doğal sistemlerin isimlerini sıralar.	1. Türkiye'deki doğal sistemler nelerdir? Söyle.	1. Öğrenci “İklim.” der.	%100		
		2. Öğrenci “Ana yer şekilleri.” der.			
		3. Öğrenci “Su varlıkları.” der.			
		4. Öğrenci “Toprakların dağılışı.” der.			
		5. Öğrenci “Doğal bitki toplulukları.” der.			

DERS PLANI ÖRNEĞİ - 5

BÖLÜM-1	
Dersin Adı	Sosyal Hayat
Öğrenme Alanı	3. Kendini ve kişisel haklarını koruma
Hedef	3.6. Sırlara örnek verir.
Hedef Davranışlar	3.6.1. İyi sırrı açıklar. 3.6.2. İyi sırra örnek verir.

BÖLÜM-2	
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Sosyal Öykü Stratejisi ile Öğretim
Öğretim Araç Gereçleri	Öykü ve öykü kartları
Öğretime Hazırlık	Kontrol listesi kullanılarak öğretim öncesi değerlendirme yapılır. Öğrenciden ön koşul becerisi olarak iyi sırrı açıklaması istenir. Öğrencinin verdiği doğru yanıt pekiştirilir. Yanlış yanıt için model olunur.
Ortam Düzenleme	Öğrencilerin öğretmeni görebilecekleri şekilde oturmaları sağlanır. Tüm öğrencilerin kullanacağı araçlar görüş alanında olacak şekilde düzenlenir.
Dikkat Çekme	Derse başlanırken konuya dikkat çekmek için sır ve iyi sır ile ilgili konuşulur. "Sizce sır nedir?", "Size başka biri hiç sır söyledi mi?", "Siz başkası ile sırrınızı paylaştınız mı?" sorularına öğrencilerden gelen yanıtlar dinlenir. "İyi sır ile ilgili ne düşünüyorsunuz?", "İyi sırra örnek verebilir misiniz?", "İyi sırrı kimler bize söylemeli?" sorularına öğrencilerden gelen yanıtlar dinlenir.
Güdüleme	"İyi sırrın ne olduğunu ve kime söyleneceğini bilirsek davranışlarımızı ona göre düzenleriz." şeklinde açıklama yapılır.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş	Öğrencilere "Bugün sizinle iyi sırrın ne olduğunu öğreneceğiz." denir. Ders esnasında öğrencilerin uyması gereken kuralları belirtilerek gerekli düzenlemeler yapılır. "Bu derste öykü okuyacağız ve öykü kartları kullanacağız. Sizi derse hazır görüyorum, derse başlayalım." denerek öykü okunmaya başlanır.

BÖLÜM-3

<p>Uygulama</p>	<p>1. Aşama: “Çocuklar şimdi sizlere elimdeki resimli kartları göstererek bir öykü okuyacağım. Öykümüz iyi sırlarla ilgili. İyi sır, birinin mutlu olması için yapılacak sürpriz ve o sürprizin hazırlığıdır. Sürpriz yapılacak kişiden, hazırlık aşamasında sürprizi saklamak iyi sırdır. Peki, iyi sır neden önemlidir? Sürprizin bozulmaması ve sevdiğimiz kişinin mutluluğu için önemlidir.” denir.</p> <p>2. Aşama: “Şimdi öykümüzü okumaya başlıyorum.” denir ve öyküye geçilir. “Selim kafeteryada çalışan dürüst ve çalışkan bir garsondu. İş yeri müdürü Selim’in çalışkanlığını çok beğenir ve takdir ederdi. O hafta Selim’in doğum günü vardı. İş yeri müdürü ona sürpriz bir doğum günü kutlaması yapmak istiyordu. Bu nedenle diğer çalışanları yanına çağırdı ve onlara 'Arkadaşlar yarın Selim'e sürpriz bir doğum günü partisi yapmak istiyorum. Siz de hazırlıklara yardım edebilir misiniz?' diye sordu. Selim'in arkadaşları çok sevindiler ve yardım edebileceklerini belirttiler. Müdür, çalışanlara yapılacak olan doğum günü sürprizinin aralarında sır olduğunu ve yarına kadar kimsenin bunu Selim'e anlatmaması gerektiğini söyledi. Müdürün verdiği sırrı kimse Selim'e söylememiştir. Selim hazırlıkları görünce çok mutlu oldu.” şeklinde öykü okunur.</p> <p>3. Aşama: Öğrencilere öykü ile ilgili sorular sorulur. “İyi Sırlara Örnek Verme Becerisi İlerleme Kayıt Formu”na verilen yanıtlara uygun işaretlemeler yapılır.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Öyküde kime sürpriz yapılacak? 2. İyi sırrı veren kişi kimdi? 3. Öyküde sır nedir? 4. Öyküde geçen sır nasıl bir sırdır? 5. İyi sırrı kim ile paylaşmamalıyız? soruları tek tek sorulup öğrencilerden yanıt alınır. <p>Sorulara doğru cevap veren öğrenciler pekiştirilir, ilerleme kayıt formuna “+” işareti konur.</p> <p>Yanlış cevap veren öğrenciler için ilerleme kayıt formuna “-” işareti konur. Cevap veremedikleri soruları ile ilgili kısım tekrar okunup tekrar soru sorulur. Doğru cevap alınırsa öğrenci pekiştirilir. Tekrar yanlış cevap alınırsa doğru yanıtla ilişkin model olunur.</p> <p>4. Aşama: Öğretim yapılan öğrenciye “Bugün sınıf arkadaşın Ceren'e sürpriz doğum günü partisi yapacağız, bu seninle benim aramda sır olsun. Beşinci derse kadar bu sırrımızı Ceren'e söylemeyeceğiz.” denir. Öğrenci beşinci derse kadar gözlemlenir. Ders saati geldiğinde hazırlıklar yapılır. Öğrenciye, “Sana söylemiş olduğum sır nasıl bir sırdı?” diye sorulur. Öğrenci “İyi sır.” yanıtını verirse “Doğum günü Ceren'e sürpriz oldu, sen de bunu Ceren'e söylemedin. Bu iyi bir sırdı. Aferin.” denir ve doğru davranış pekiştirilir. Öğrenci doğru yanıt vermezse ya da tepkisiz kalırsa öğrenciye model olunur.</p> <p>Aşamalar diğer öykülerle de aynı şekilde tekrarlanır.</p> <p>Öğrencilerle derste yapılanlar hakkında konuşulur. Derste uyulan kurallar tekrar edilip pekiştirme yapılarak ders bitirilir.</p>
<p>Genelleme ve İzleme</p>	<p>Dördüncü aşamadaki sürece farklı olaylar ile benzer süreçler kullanılarak genelleme yapılabilir.</p> <p>Öykü dışında sıralı olay kartları kullanılarak genelleme yapılabilir.</p> <p>Hedef davranışın öğretiminden sonra davranış 4 hafta boyunca gözlemlenebilir.</p>

BÖLÜM-4	
Ölçme ve Değerlendirme	Öğretim sonunda “İyi Sırlara Örnek Verme Becerisi Kayıt Formu”nda yer alan sorular öğrenciye sorulur. Doğru cevap verilen sorular için kayıt sütununa “+”, yanlış cevap verilen sorular için kayıt sütununa “-” işareti konur. Verilen yanıtlara hiçbir tepki verilmez.
Veliye Yönelik Öneriler	Veli, hedef-hedef davranış konusunda bilgilendirilir.
Açıklamalar/Dikkat Edilecek Hususlar	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre dikkat çekme ve güdüleme aşamalarında farklı açıklamalar/çalışmalar yapılabilir, farklı tepkiler alınabilir. • Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre sıralama kartları hazırlanarak benzetim ortamında öğrenme ile birlikte öğretim yapılabilir. • Uygulamada kullanılan öyküde ya da senaryoda geçen farklı olaylarda/durumlarda değerlendirme yapılmalıdır. • Beceri Kayıt Formundaki 2, 3 ve 4. beceriler örnek öyküler yazılması için kayıt formuna yazılmıştır. • Hedef davranışın özelliği itibarıyla örneklendirme yapılırken ve öyküler yazılırken içeriğe dikkat edilmelidir. • Öğretim yapılmadan önce veli ve rehber öğretmen bilgilendirilmeli ve iş birliği yapılmalıdır.
Dersin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşleri	

İyi Sırlara Örnek Verme Becerisi İlerleme Kayıt Formu

Yönerge: Öğrenci beceri basamaklarını ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa formda öğrenciye karşılık gelen ilgili kutucuğa “+” işareti konur. Öğrenci ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa öğrenciye karşılık gelen ilgili kutucuğa “-” işareti konur.

		Öğrenci	Öğrenci	Öğrenci	Öğrenci	Öğrenci	Öğrenci	Öğrenci
	Ölçüt	Tarih .../.../....						
1. Öyküde kime sürpriz yapılacak?	%100							
2. İyi sırrı veren kişi kimdi?								
3. Öyküde sır nedir?								
4. Öyküde geçen sır nasıl bir sırdır?								
5. İyi sırrı kim ile paylaşmamalıyız?								

İyi Sırlara Örnek Verme Becerisi Kayıt Formu

Yönerge: Öğrenci beceri basamaklarını ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa formda kayıt sütununa “+” işareti konur. Öğrenci ölçüt düzeyinde gerçekleştiriyorsa kayıt sütununa “-” işareti konur.

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Hedef	Hedef davranış	Soru	Beceri Basamakları	Ölçüt	Kayıt	Açıklama
Sırlara örnek verir.	İyi sırrı açıklar.	1. İyi sır nedir? Söyle.	1.1. Birinin mutlu olması için yapılacak olay/etkinlik/hediye/sürpriz hazırlığına iyi sır denir.	%100		
	İyi sırra örnek verir.	2. İyi sırra örnek ver.	2.1. Doğum günü partisinin iyi sır olduğunu söyler.	%100		
			2.2. Babasının annesine hediye vermesinin iyi bir sır olduğunu söyler.			
			2.3. Pikniğe gitmenin iyi bir sır olduğunu söyler.			
			2.4. Tiyatro bileti almanın iyi bir sır olduğunu söyler.			

